

ZASAVSKI

vestnik

LETO VII., STEV. 3

TRBOVLJE, 20. JANUARJA 1954

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Pred občnimi zbori osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnih ljudi

Lahko rečemo, da smo letošnje leto kar dobro začeli, saj smo se od lanskega leta postavili s kar lepimi uspehi v politični in gospodarski dejavnosti. Uspehi preteklih let nam bodo pri nadaljnjem izgradnji naše socialistične odnošine v spodbudo, izkušnje pa dragocen nauk. Ena izmed glavnih nalog nas vseh je, da vse te izkušnje iz bogatega zaklada dosežanih let s pridom izkoristimo.

Ko bomo proti koncu meseca januarja in v teku februarja počasi obratno svojega dela za preteklo leto v organizacijah SZDL, se bomo potrudili, da iz vseh občnih zborov naše socialistične zveze izlučimo vsesobno našega dela in uspehov. Pridobljene izkušnje nam bodo smernice naše nadaljnje delo v utrjevanju odborov in organizacij SZDL na terenu. Poleg terenskih organizacij naše Socialistične zveze pa bodo v teku tega meseca in meseca februarja tudi občni zbori vseh naših ostalih družbenih organizacij in društev. Povsod imamo pred očmi samo eno: do podrobnosti pregledati vse naše delo v minulemu letu in iz tega napraviti pravilne zaključke za naše nadaljnje prizadevanje.

Zbori osnovnih organizacij SZDL se bodo po sklepu Okrajnega odbora naše Socialistične zveze pričeli v mesecu februarju, v teku tega meseca pa moramo izvršiti temeljite priprave, tako da bodo občni zbori res uspešni. Na njih je treba prenesti tudi vse naše gospodarske dejavnosti, s političnega vidika oceniti vse pozitivne postavke, seveda tudi kritično presoditi vse negativne pojave. Za dobro izvršitev zborov je treba še v tem mesecu sklicati množične sestanke s članstvom. Na terenu pa mora biti natančno proučeni in pretehtani, da li ustreza sedanja razdelitev odborov ali ne. V okraju imamo primere, da je na območju enega občinskega ljudskega odbora tudi samo en občinski odbor Socialistične zveze, kar pa se je v teku leta izkazalo kot premalo. Vzemimo za primer samo Dole pri Litiji; občina je zelo razsežna ter ima tudi en sam odbor SZDL, kar je konkretno za teritorialno razširjenost Dole premalo in bo treba premisliti, kje bi bilo umestno postaviti in izvoliti nove odbore. Pri 700 volilnih na Dolah je en sam odbor SZDL vsekakor premalo. Treba bo to vprašanje pretehtati in napraviti ustrezne korekture. — Isti primer imamo v Čemšeniku. Tudi tu je en sam odbor Socialistične zveze, spričo razsežnosti občine pa bi bili potrebni trije. Ravno zaradi tega je prišlo n. pr. prav v Čemšeniku do nepravilnosti. Tamkaj so celih devet mesecev reševali vprašanje predsednika odbora SZDL, akoravno je bil

ta izvoljen. Prav tako tudi v Kolovratu še do danes niso rešili vprašanja tajnika Socialistične zveze, prav tako ni odbor SZDL poslal za vse leto nobene članarine. Iz vsega tega sledi zaključek, da bodo morali naši centri nuditi v prihodnje tereonom večjo pomoč kot doslej. Pomagati jim bo treba nadalje še v večji meri z raznimi predavanji, kulturnimi nastopi naših »Svobod« in še drugače, kjer bo lahko odigral med drugim veliko vlogo tudi Potujoči kino IO LP okraja Trbovlje. Vsekakor bo morala Socialistična zveza voditi več računa na terenu o kulturno-prosvetni dejavnosti ter ne bo smela dopuščati, da bi posamezni neodgovorni ljudje razbijali kulturno delo.

Ob pripravah na občne zборе se bo treba seveda temeljito pogovoriti z društvi o načinu dela; tudi v tem pogledu bo treba voditi več računa. Vse premalo se je SZDL zanimala za delo v sindikatih, »Svoboda« in naših fizikalnih društvih. Socialistična zveza naj se pred izvedbo občnih zborov porazgovori z vsemi ostalimi organizacijami in društvi o njihovem delu, nato pa naj po razgovorih o vseh podrobnostih izvede občni zbor, ki naj pomeni pregled vse dejavnosti na področju, kjer dela zadevni odbor SZDL.

Vse premalo je socialistična zveza vodila račun o delu v društvih »Svoboda«. Ta društva v našem okraju niso doslej odigrala svoje vloge v smislu programa, postavljenega ob ustanovitvi naših »Svobod«. Naše »Svobode« bi morale biti nosilke celotne kulturne dejavnosti s prirejanjem najrazličnejših predavanj, literarnih večerov in podobno. Vsega tega doslej ni bilo. Zlasti v naših centrih smemo mirno trditi, da »Svobode« niso storile tega, kar bi z inteligentnim kadrom, s katerim razpolagajo naša revirska središča, lahko napravile. Vse preveč so se ta društva spuščala in izgubljala v drobnih stvarih, niso pa videla pred

seboj ideološko-političnega dela, ki je in ki bi moralo biti osnova vse dejavnosti vsakega društva. Če hočemo naše »Svobode« doseči zastavljeni cilj, bodo morale preiti iz svoje ozkosti v vse večjo širino in globino.

Pri vseh teh pripravah pred občnimi zbori pa se bo treba pogovoriti tudi o razširitvi števila članstva, prav tako seveda o odvzemu članskih pravic vsem tistim, ki jih s svojim zadržanjem ne zaslužijo. Nepravilno je bilo na primer, da je neki zaupnik SZDL na terenu odvzel članu legitimacijo, ker tri mesece ni plačal članarine, rekoč mu, da ni več član Socialistične zveze. Odvzem članstva sodi med pravice zbora članov SZDL, ne pa med pravice posameznikov. Zbor članov SZDL naj bo nekaj parlament na vaši ali na terenu — ta naj odloča o takšnih in podobnih vprašanjih. V tem mesecu pred občnimi zbori naj se torej podrobno razpravlja kako razširiti vrste Socialistične zveze, prav tako je treba ob tej priložnosti urediti vprašanje pobiranja članarine. Povsem nepravilno je, da se ponekod neporečeno članarina kar za pol leta ali za celo leto. Članarina se mora pobirati vsak mesec sproti in ne za celo ali pa za pol leta. — Vsekakor bo tudi potrebno, da se v času pred izvedbo občnih zborov temeljito pogovorimo o sistemu našega dela, istotako o neaktivnosti nekaterih odborov. Podprtje je treba dejstvo, da so posamezna vodstva organizacij SZDL v našem okraju nedelavna; občinski odbori Socialistične zveze marsikje v prenametni meri pomagajo pri reševanju pojavljajočih se problemov v tej ali oni dejavnosti. Tudi člani Zveze komunistov so doslej v organizacijah SZDL zelo slabo delali ali pa celo nič. O teh vprašanjih se bo treba temeljito pogovoriti.

Na zadnji soči Okrajnega odbora Socialistične zveze v Trbovljah so bili v zvezi s pripravi za III. kongres ZKS sprejeti sledeči sklepi:

Za izključitev iz vrst članstva SZDL je pristojen le zbor članov Socialistične zveze, ne pa posamezniki. Sedanji odbori morajo temeljito pretehtati in pregledati posamezne kadre in med njimi izbrati res najboljše člane. Občinski odbori SZDL se morajo pri svojem delu povezati z vsemi organizacijami in društvi na terenu. SZDL naj skliče širša posvetovanja dobrih državljanov v vprašanju vzgoje naše mladine na splošno — posebno pa naj se obravnava vprašanje vzgoje in zaposlitve mladine od 14—18 let. Organiziranje raznih tečajev je stalna naloga odborov SZDL; to dejavnost je treba razširiti in povečati. Se v večji meri pa je treba razviti predavanja v okviru društev in sindikatov, zlasti pa vzgojna predavanja. Organizacija SZDL naj svojo dejavnost pred III. kongresom ZKS še bolj poveča, saj se bomo s tem najlepše pripravili in počastili III. kongres ZKS.

S. S.

Seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev trboveljskega okraja

V soboto, 16. t. m., sta se spet sešla okrajni zbor in zbor proizvajalcev našega okraja. Na tej seji so ljudski odborniki pod predsedstvom tov. Martina Gosaka, predsednika OLO Trbovlje, obravnavali probleme ljudske pravne in šolstva ter zdravstvena vprašanja in soc. skrbstvo. Po razpravi o obeh perečih problemih so ljudski odborniki sprejeli še nekaj drugih važnih sklepov.

Letno poročilo o delu Sveta za ljudsko prosveto je podal predsednik Sveta tov. inž. Albert Juvantič, za njim pa je poročal tov. Pavle Kovač o delu komisije za reformo šolstva. Diskusija o teh važnih vprašanjih je bila zanimiva. Tako je ljudski odbornik tov. Stane Brečko iz Hrastnika obravnaval probleme šolstva svojega

okraja. Med drugim je ta tovariš poudaril, da ima današnji učni načrt mnoge pomanjkljivosti, kakor je to povedal v svojem referatu že njegov predgovornik. Tov. Brečko je v naslednjem navedel nek zanimiv primer iz Hrastnika, kako danes učijo otroke v šoli. Upajmo, da so taki primeri le sporadični, da ne bomo morda delali krivice prizadevnim šolnikom. V Hrastniku je učenec IV. razreda osnovne šole dobil nalogo, da napravi spis o »Vlogi družine v današnji družbi«. Ko trezen človek to sliši, ne ve, ali naj se smeje ali jezi. Kaj naj pove 10 ali 11-leten deček o tem vprašanju, saj je obdelava tega problema vendar težka naloga za odraslega, v življenju že izkušenega in razgledanega človeka! — Tov. Brečko je nadalje naglasil, da bi bilo umestno in koristno, če bi naše šole, zlasti še v kmečkih predelih, posredovali kak drug izhod. Kakor je že omenjeno zgoraj, prodajajo mleko v Ljubljani po 25 din, razlika pa krije tamkajšnja Okrajna zadruga zveza. V Trbovljah je šla do konca lanskega leta ta razlika v breme Mestnega trgovskega podjetja.

Ali je možna pocenitev mleka?

nekaj store, kajti nakupna cena 18 dinarjev pri kmetu — 26 dinarjev franko Trbovlje — potrošniška cena 32 din — pravi, da je razpon cene od kmeta do konsumenta previsok, saj da kar celih 14 din za liter, torej 4 din manj, kot dobi kmet za liter mleka. Tu bi bilo potrebno, da se da pri mleku morda nekakšen regres, ali pa se napravi kak drug izhod. Kakor je že omenjeno zgoraj, prodajajo mleko v Ljubljani po 25 din, razlika pa krije tamkajšnja Okrajna zadruga zveza. V Trbovljah je šla do konca lanskega leta ta razlika v breme Mestnega trgovskega podjetja.

V Ptuju predlagajo odpomoč na ta način, da bi pristojni činitelji poskrbeli, da bi podjetja za mleko dobivala n. pr. bencin po kmetijski ceni, premost in električni tok tudi po gospodinjstvi ceni, s čimer bi bilo mogoče znižati prodajno ceno mleka na 26—28 din. Ta predlog ni ravno slab in ga bo treba še proučiti. — Omenimo še, da tudi druge države dajejo regres za ta najvažnejši prehrabeni artikel. Tako stane n. pr. v Holandiji liter mleka — prebrunano v naš denar — 27 din. Tukaj regresira država pri litru mleka 7 din. Na tak in podoban način krijejo razliko med nakupno in prodajno ceno mleka tudi v drugih državah. V naši državi verjetno še ni mogoče urediti to vprašanje na ta način, da bi sama država krila razliko cene pri mleku, namreč s znižanjem cene bencina, premosta in toka, pač pa je — kakor smo že rekli — predlog vreden razmisljanja. Vsekakor je pa res, da ne smemo dopustiti, da bi matere ne moge kupovati svojih majhnih otrokom mleka, zaradi njegove previsoke cene. — Morda bi tudi

Ljudski odborniki so nato obširneje razpravljali o kmetijskem šolstvu in o potrebi kmetijskih nadaljevalnih šol. Istotako so obravnavali ustanovitev enoletne kmetijske šole v našem okraju (opomba uredništva: glej članek Lada Zakoška o tem problemu v našem listu). — Ljudski poslanec tov. Viktor Kovač je govoril o vprašanju udeležbe naše mladine v naših višjih in visokih šolah ter naglasil, da je v teh šolah premalo delavske in kmečke mladine (opomba uredništva: vzrok tega neveselne pojave je navedla neka delavska mati iz Hrastnika, o čemer smo pisali v prejšnji številki »Zasavskega vestnika« na 3. strani).

Ljudski odbornik iz Loke pri Zidanem mostu je pa obravnaval vprašanje vloge učiteljev na naši vasi. Ta tovariš je omenil učitelja Alifa na Razboru, ki daje svojim učencem ob cerkvenih praznikih za nalogo, kaj naj preberejo doma, da jim ob takih dnevih ne bo treba hoditi v šolo. Ta šolnik zapre šolo, kadar umrje kak bogatejši kmet — učencem pa naroči, da morajo iti vsi otroci za pogrebom takega vaškega veljaka.

V naslednjem je okrajni zbor sprejel ustrezne sklepe glede poučnih tečajev in glede kmetijskega šolstva, ker je res treba nuditi vso pomoč naši vasi.

Poročilo o delu Sveta za zdravstvo in soc. skrbstvo je podal podpredsednik OLO Trbovlje tov. Viktor Burkelj. Na to poročilo se odborniki niso pobliže oglašali k besedi, ker je bil ta referat preobširen in predolg — vendar je tov. Tone Alič pravilno dejal, da tako važnega problema, kot je vprašanje zdravstva in soc. skrbstva, ki terja velike finančne žrtve od naše skupnosti, ne moremo obiti. (Odborniki se niso morda spotikali nad vsebino tega zelo zanimivega poročila, pač pa nad njegovo obsežnostjo, saj obsega nad 35 tipkanih strani). Posamezni odborniki so dejali — vendar ne v diskusiji, pač pa v medsebojnih pogovorih — da bi bilo umestno, da se taka obširna poročila dostavijo vsaj 14 dni pred zasedanjem okrajnega zbora ljudskim odbornikom v prepisu, da jih utegnejo prej pregledati in pročitati, nato pa bi se o posameznih vprašanjih na seji okrajnega zbora razvila debata. — Po daljših razgovorih je bilo sklenjeno, da se razprava o tem referatu odloži na prihodnjo sejo, ki bo 25. januarja.

V nadaljevanju seje so ljudski odborniki sprejeli še nekaj sklepov o imenovanju raznih komisij, nato pa je še ločeno zasedal okrajni zbor proizvajalcev.

O delu Sveta za zdravstvo in soc. skrbstvo bomo poročali podrobneje v prihodnji številki našega lista.

Za naše gospodinjje

Kakor lansko leto bodo tudi letos redna predavanja za gospodinjje v mali dvorani Doma »Svobode II.« (bivši društveni dom).

Prvo predavanje bo v ponedeljek, 25. t. m. ob treh popoldne. Predaval bo največji slovenski strokovnjak za perutinarstvo, inž. Ločušnikar, o amariškem in našem perutinarstvu, ki ga bo spremljal z več kot sto barvnimi slikami. — Predavatelj bo tudi obrazložil in na slikah pokazal, kako se pri piščančkih lahko razločimo, kateri izmed njih bodo krmo dobro izkoristili, hitro rasli in katere kokoši bodo dobre nesnice!

Pridite poslušati in gledati vsi, ki se zanimate za perutinarstvo, zlasti vse trboveljske gospodinjje! Povejte to tudi sosedom, ki sami tega ne bodo brali. — Če bo dopuščal čas, bo isti dan tudi predavanje o lastnostih posameznih sort krompirja.

Naročniki »Zasavskega vestnika« pozor!

Tudi letos pripravila uprava »Zasavskega vestnika« veliko nagradno žrebanje za vse tiste naročnike našega lista, ki bodo do 30. aprila 1954 poravnali naročnino »Zasavskega vestnika« za vse letošnje leto. Žrebanje bo predvidoma 30. aprila 1954. Za sedaj omenjamo, da bomo za to žrebanje pripravili preko 100 lepih nagrad. Pohitite torej s poravnavo naročnine, saj položnice ste že prejeli v eni izmed zadnjih številki.

Vsi stalni naročniki našega lista imajo s poravnavo naročnine še drugo ugodnost: za primer smrti po kakšni nezgodi SO ZAVAROVANI ZA VSOTO 10.000 DIN, ki se izplača svojem ponosnečenca — za primer trajne invalidnosti po taki nesreči SO NAROČNIKI ZAVAROVANI ZA 20.000 DIN.

Omenjamo še, da stane naročnina za naš list mesečno samo 25 din — ako ga pa posameznik kupuje vsak teden sproti, tedaj je list zanj dražji in tudi ostalih ugodnosti tak bralec lista nima. — V eni izmed prihodnjih številki bomo že objavili del nagrad, ki smo jih pripravili za naše žrebanje, katere so nam podarila naša podjetja in ustanove ter nam tako tudi letos pomagala k čim večjemu uspehu naše akcije.

UPRAVA »ZASAVSKEGA VESTNIKA«

Smernice sodobnega sadjarstva s posebnim ozirom na značilnosti našega okraja

Iz Radeč

(Nadaljevanje)

c) Njivski nasadi s vmesnimi posevki imajo sicer to prednost, da ima dreve navadno v izobilju hrane, svetlobe in zraka, da pa je oskrbovanje in prevažanje škroplilnic med drevjem oteženo, da je enako kot pri travniških nasadih onemogočena uporaba strupenih škropliv v času rasti vmesnih posevkov, da na vmesne posevke navadno škodljivo vpliva tudi senca sadnega drevesa in da včasih tudi drevesne veje otežujejo obdelovanje vmesnih posevkov. Odpadajoči plodovi se umazejo.

d) Čisti nasadi sicer imajo prednost, ki jim pri nas navadno pravimo »sodne plantaže«, omogočajo gojitev umetnih drevesnih oblik s nizkimi debeli na široko rastočih podlagah. Ti nasadi dajejo ob ustrezni zemlji, podnebnju, podlagi in sorti, gnojjenju in oskrbovanju največje in najlepše pridelke ter povrne vloženi kapital v krajši dobi kot drug način sadjarstva, ker prej začnejo roditi — toda življenjska doba je krajša. V tak nasad je treba vložiti zelo veliko sredstev (zlasti za rigiranje in za ograjo, brez katere je tak način sadjarstva nemogoč). Veliko stroškov je treba nadalje za vsakoletno obdelovanje in oskrbovanje, še več pa je treba visokokvalificiranih strokovnjakov — sredstev in strokovnjakov za ta način dela nam pa še primanjkuje. Tveganje (riziko) je pri tem načinu sadjarstva največje, tako glede izbire vrst kot glede možnosti pozebe, poškodb po zajcu, boleznih dreves in sadja, tržnih razmer itd. Uporaba prevoznih škroplilnic in odvoz sadja je otežkočen, prav tako se umaze sadje, ki pade na tla. Iz obdelanih tal se izpirajo hranilne snovi, odplavljajo se pa tudi prst snovi, zlasti v brežnjih legah. Zaradi tega smemo v brežnjih legah na ta način sadjariti samo tedaj, če napravimo terase s ravnimi površinami, oporne strmine in če jih obsejemo s travo.

II. Velikost nasadov je tudi vprašanje, ki se nanj gleda s tega ali onega vidika.

a) Nekateri se navdušujejo le za velike »strnjene nasade« v krajih, ki so za sadjarstvo najugodnejši in kjer naj bi zasadili s sadnim drevjem tudi brezinsane njive, tako da bi postalo sadjarstvo v teh okoliših glavna gospodarska veja kmetovalcev. Spet drugi pa svarijo pred tem načinom sadjarjenja, češ da sadjarstvo v prevelikem obsegu ne bi dajalo kmečkimi gospodarstvom zadostne gospodarske trdnosti. Resnica pa je, da je velik strnjene nasad lažje obdelovati in oskrbovati, zlasti še škropliti kot pa raztresena drevesa — res je tudi v takih nasadih olajšano širjenje bolezni in še bolj škodljivcev. Prav tako je res, da so pogoj za uspešno sadjarjenje v velikem obsegu ustrezne naprave za odvažanje, sortiranje in skladiščenje sadja — seveda pa tudi dovolj usposobljenih moči za oskrbovanje dreves in za spravlanje sadja.

b) Poleg velikih strnjenih nasadov, katerih namen je pač pridelovanje sadja za potrebe trga, so in bodo povsod pri nas ohranili velik pomen tudi nasadi okrog domačij za domače potrebe, bodisi tako imenovani kmečki sadni vrtovi («pungreti»), bodisi običajni sadni vrtovi in vrtnički v mestih in industrijskih naseljih. Res je pač, da zraste v

tisot sadnih vrtovih prav toliko ali še več sadja, kot bi ga zrastle v enem samem velikem nasadu s isto površino — s to prednostjo, da za tisoč družin ni treba prevažati sadja od kraja proizvodnje do kraja potrošnje, da ima nadalje tisoč družin s sadjarjenjem razvedrilo in da je okoli tisoč domov okolica lepša, priaznejša pa tudi celotna slika naših krajev.

3. Višina debla je tudi že precej časa predmet spora med sadjarskimi strokovnjaki. Nekateri so za nizka, drugi za srednje visoka, tretji pa za visoka debla. Spor je menda sploh nepotreben. Vprašanje višine drevesa je namreč nedvomno neločljivo povezano z vprašanjem načina sadjarjenja. Na ekstenzivnih travniških in njivskih nasadih prihaja v poštev le visokodebelno drevo. Tudi pri intenzivnih čistih nasadih s travno rušo je mogoče le visoko in »srednjedebelno« drevo. Nihče pa ne bo gojil visokodebelnega drevesa v čistih, redno obdelovanih nasadih, temveč le nizko ali kvečjemu srednjedebelna drevesa.

Razen tega pa se v teku življenjske dobe obesojo prenekaterim visokodebelnemu drevesu pod težo sadja veje prav do tal — v preostalih nasadih pa ima po nekaj desetletjih rasti tudi nizkokodebelno drevo veje samo še visoko nad tlemi.

4. Število sort, ki naj jih gojimo, je prav tako predmet živahnih razprav; nekateri skušajo doseči omejitve števila sort na nekoliko najboljših vrst, drugi pa vedno priporočajo nove in nove ali izboljšanje sorte, ali pa stare vrste, ki smo jih nezasluženo opustili.

Izven dvoma je, da je v nasadu s majhnimi števili sort oskrbovanje — zlasti škropljenje — močno olajšano, olajšano nadalje skladiščenje in trgovanje s sadjem — na drugi strani je pa spet resnica, da je rodovitnost nasada tem enakomernjša, čim večje je število sort in da je kmetu v takem primeru za spravlanje sadja na razpolago neprimerno daljša doba.

Nezpodbitno je tudi, da imamo s majhnimi nasadi za domače potrebe tem več veselja in užitka, kolikor bolj so nasadi sortno raznovrstni. Tako bi morda smelo veljati, da naj bi v majhnih nasadih gojili čim več sort — v velikih, strnjenih nasadih, namenjenih za potrebe trga, pa čim manjše število.

5. Velikost sort je tudi predmet spora med sadjarskimi strokovnjaki. Nekateri so za nizka, drugi za srednje visoka, tretji pa za visoka debla. Spor je menda sploh nepotreben. Vprašanje višine drevesa je namreč nedvomno neločljivo povezano z vprašanjem načina sadjarjenja. Na ekstenzivnih travniških in njivskih nasadih prihaja v poštev le visokodebelno drevo. Tudi pri intenzivnih čistih nasadih s travno rušo je mogoče le visoko in »srednjedebelno« drevo. Nihče pa ne bo gojil visokodebelnega drevesa v čistih, redno obdelovanih nasadih, temveč le nizko ali kvečjemu srednjedebelna drevesa.

tem, da so iste sorte v raznih okoliših naše majhne Slovenije navzkriž za cele mesece v zori in trajanju.

Na čas zorenja in na trpežnost sadja vpliva — kot znano — tudi vreme v posameznih letih, način gojitve in rezi dreveja ter še mnogi drugi čimbelji. Vemo na primer, da nekatero leto ne počaka do pomladi nobeno jabolko — razen bobovca, mošančka in ontarija — drugo leto pa trpi celo boskoop do maja.

Prav zaradi vseh teh okoliščin je treba pri sestavi okrajnih in krajevnih sadnih izborov velike previdnosti. Po drugi strani bi pa bilo treba vplivati na drevesničarje, da bi cepili dovolj dreves s sortami, ki so priznane najboljše in sprejete v krajevne sadne izbore — ne pa s sortami, ki niso priporočljive za širjenje.

(Konec prihodnjič)

zimo na vsaki mladinski konferenci. Iz tega bi napravili zaključek, da ta mladinski sestanek ni bil najbolje obiskan. Mislim namreč, da 50 mladincev ne predstavljajo celotnega mladinskega kolektiva na tem terenu, ne vem pa, kje naj bi iskali krivdo tega nezadovoljivega pobjava.

Po poročilu tov. Saše Vaupolčiča smo pa videli, da mladina na tem področju je nekaj dela, saj je večina mladine vključena v posamezne sekcije. »Svoboda II« v Hrastniku, v SD Bratstvu, v kegljski sekciji, pri brodarjih itd. Vendar so poročila poudarjala, da je bilo premalo političnega dela z mladino. Slab odnos do mladine je opaziti nadalje tudi v tavnar, kjer je sam mladinski predsednik udaril mladince, kar je napravilo zelo slab vtis na celotno organizacijo.

Pričakoval sem od mladincev živahno diskusijo, ki pa je sprva ni bilo. Šele ko so predstavniki raznih društev prikazali razne probleme, s katerimi se ukvarjajo in ubadajo, so se mladinci nekoliko razvili. Stanje, kje vse dela mladina tega terena, so opisali za »Svobodo II« predsednik Kastelc, za SZDL v Steklarni predsednik Stanko Cvelbar, za sindikalno organizacijo pa predsednik Viktor Racki, ki so v svojih poročilih navedli naloge, ki stoje pred mladinci.

V diskusiji so mladinci načeli vprašanje sobe v Samskem domu, kjer bi se kratkočasili z igranjem šaha in poslušanjem radia. Tovarna jim bo verjetno šla v tem pogledu na roko. Sklenili so nadalje, naj bi bil kabinet Predvojske vzgoje do nadaljnjega odprti vsak dan. Na ta način bi se mogli tamkaj shajati mladinci, ki so prišli iz Steklarske šole v Rogaske Slatine, ki so večinoma naši južni bratje, a ne najdemo primernega razvedrila v svojem prostem času, zaradi česar zalzejo v slabo družbo.

Ti mladinci si sami kuhajo v Samskem domu, kar kvarno vpliva na njihovo zdravje. Poudarili so, da jim je menza predraga, saj pri svoji plačji ne morejo dati za hrano 4400 din.

Bi bil govor še o drugih vprašanjih, ob katerih so mladinci stali pri raznih predlogih.

Pri volitvah si je mladina Sp. Hrastnika izvolila za predsednika svoje organizacije tov. Adolfa Kasperja, za člana mladinskega komiteja pa najboljšo mladince, ki se bodo trudili, da popravijo nezadovoljivo stanje v organizaciji. V tem prizadevanju jim želimo obilo uspeha.

Rigo.

Medtem ko se zahodne vesele silne trudijo, da bi datuma berlinske konference ne spremenili, prevladuje v Londonu prepričanje, da želi sovjetska vlada doseči, da bi za nekaj časa odložili razgovore zunanjih ministrov. Moskva bi se tako znašla v boljšem položaju, kar se tiče gonje zoper evropsko obrambno skupnost in bi tako onemogočila francoski vladi, da v parlamentu šele po sestanku štirih sproti predlog o ratifikaciji sporazuma o evropski vojski.

Po vrnitvi poveljnika cone A STO generala Wintertona v Trst poročajo, da so zahodne vesele spremenile svojo taktiko pri prizadevanju, da bi spravile Jugoslavijo in Italijo v tržaškem sporu. Zahodne sile navezujejo svoje neposredne nade na konferenco petih držav, nova taktika pa je v tem, da bi bilo treba sondiranje nadaljevati, dokler ne bo dosežen sporazum.

Novi predsednik francoske republike René Coty je prevzel dolžnosti od dosedanjega predsednika Vincenta Auriola.

V Italiji so se pred sestavo nove vlade, ki jo sestavlja Fanfani, pojavila nova nesoglasja v demokrščanski stranki. Te difference so tolikšne, da že povsem določno vodijo v razkol. Napori Vatikana in klerikalizma ni

za moške in po 50 din za ženske. Marsikdo se je pred vzhodom v dvorano raje obrnil in spil pri »Erjavcu« za ta denar ustrezno množino vina. Zato pa je bilo po vseh gostilnah toliko bolj veselo in živahno — v Domu »Partizana« pa se ob slabem vinu, v pustih, popolnoma neokrašeni dvorani brez kakršnega koli programa — pravilo — res ni dalo zabavati in biti dobre volje, kot človek na tak večer pričakuje. Očitno je šlo samo za materialni dobiček, kar pa ni in ne sme biti namen takih prireditve.

Dedek Mraz si je menda letos izpehnil nogo in je le počasi prišel v naše kraje in tudi hitro odcapljal. Prejšnja leta in še lani je bilo zelo živahno, saj je dedek Mraz obiskal še otroke v najbolj oddaljenih vaseh, celo izven domače občine. Letos pa — skoro nič! Nekaj funkcionarji — pravijo, da po navodilu višjih forumov — so stali na stališču, naj dedek Mraz obišče samo partizanske sirote in socialno šibke, kar je lepo in pravilno, samo če bi dejali, da naj jih bolj »izdatno« obišče. To se je tudi zgodilo, toda po mnenju teh funkcionarjev bi dedek Mraz ostalih otrok sploh ne obiskal. Lahko si mislimo, kakšno žalost in razočaranje bi jim povzročil. No — pa je povsem po zaslugi naših prosvetnih delavcev, učiteljev in profesorjev, ki so pravilno gledali na to vprašanje, dedek Mraz vendar obiskal tudi ostale otroke, seveda samo po šolah — če pa pomislimo, da je otrok vesel tudi najmanjšega daru, zlasti od dedka Mraza, lahko mirno trdimo, da so naši šolniki s tem korakom popravili veliko napako, ki so jo zagrešili nekateri funkcionarji.

Mestno gledališče pa je za Novoletno jelko uprizorilo otroško igrice »Srce igrarke« v režiji prof. Janeza Pešca, ki je kljub mnogim težavam, ki so se pojavljale okrog nje, kar dobro uspešno in je bila igrice štrikrat uprizorjena v splošno zadovoljstvo.

Vim

ALI JE MOŽNA POCENITEV MLEKA?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Železnica lahko znižala transportno tarifo za ta najvažnejši prehranski predmet. Veliko je ljudi, ki ne kupujejo mleka, rajši pijejo za zajtrk čaj, črno kavo ali pa prežganko. Imamo pa v revirjih družine, ki kupujejo za 6 otrok dnevno komaj 1 liter mleka, ker je predrago, zaradi česar trpi rast in zdravje otrok.

Če pogledamo potrošnje mleka v Trbovljah leta 1947, smo v tem pogledu napravili korak nazaj in ne naprej. Je pa na drugi strani žalostna resnica, da se v Trbovljih spije vse preveč alkoholnih pijač, mleka pa premalo. Zato bi bilo morda umestno razpravljati tudi o drugem predlogu na tem sestanku, namreč da bi se vino podražilo pri litru za 10 din. S tem bi na zelo enostaven način krili razliko cene pri mleku. V takem primeru naše matere ne bi kupovale več mleka po 32 din za liter, pač pa po 20 din. — Potrebno je, da so o tem razgovori na mestni občini ponovni vsi. Želeli je, da bi se o stvari oglašili še drugi k besedi, namreč glede prvega predloga o znižanju cene benelnu, premožu in toku, seveda pa tudi o pribitju na ceno vina, kar bi šlo v korist našim najdražjim — našim otrokom.

S. S.

MED OPERACIJO

»Gospod profesor, pri telefonu govori žena vašega bolnika. Prosim vas, povejte mi, kaj govori moj mož med narkozo!«

ZADNJE DNI PO SVETU

Medtem ko se zahodne vesele silne trudijo, da bi datuma berlinske konference ne spremenili, prevladuje v Londonu prepričanje, da želi sovjetska vlada doseči, da bi za nekaj časa odložili razgovore zunanjih ministrov. Moskva bi se tako znašla v boljšem položaju, kar se tiče gonje zoper evropsko obrambno skupnost in bi tako onemogočila francoski vladi, da v parlamentu šele po sestanku štirih sproti predlog o ratifikaciji sporazuma o evropski vojski.

Po vrnitvi poveljnika cone A STO generala Wintertona v Trst poročajo, da so zahodne vesele spremenile svojo taktiko pri prizadevanju, da bi spravile Jugoslavijo in Italijo v tržaškem sporu. Zahodne sile navezujejo svoje neposredne nade na konferenco petih držav, nova taktika pa je v tem, da bi bilo treba sondiranje nadaljevati, dokler ne bo dosežen sporazum.

Novi predsednik francoske republike René Coty je prevzel dolžnosti od dosedanjega predsednika Vincenta Auriola.

V Italiji so se pred sestavo nove vlade, ki jo sestavlja Fanfani, pojavila nova nesoglasja v demokrščanski stranki. Te difference so tolikšne, da že povsem določno vodijo v razkol. Napori Vatikana in klerikalizma ni

so kos temu procesu in zato se jim ne posreči, da bi združili razne tokove krščanske demokracije. Sprito tega je težko verjetno, da bi Fanfanijeva leva struja po zadnjih erdih napadih lahko našla skupno politično osnovo z ostalimi skupinami demokristjanov.

O prven zasebnem enidnju med ameriškim zunanjim ministrom Dullesom in sovjetskim veleposlanikom Zarubimom še ni nobenega poročila. Mnenja so le, da ni prišlo do nesporazuma med njima, vsekakor pa bo moral prvemu sestanku slediti še drugi.

Predsednik grške vlade Papagos je odšel v spremstvu zunanjega ministra Stefanopulisa in ministra pri predsedstvu vlade Sifneosa v Francijo, kjer bo imel razen razgovorov s francoskimi državniki tudi sestanke s poveljnikom Atlantskega pakta generalom Gruentherjem. Nato bo odpotoval v Belgijo in Holandijo.

Bao Dai, šef vietnamske države je ob imenovanju predsednika vlade princa Bu Loka izjavil, da enotnost Vietnama predstavlja pogoj za mir v Indokini. Dejal je tudi, da se je treba s Francijo razgovorjati glede vzpostavitve pravičnega združevanja na temelju zaupanja.

V dunajskih krogih so z veliko pozornostjo sprejeli vest, da

je predsednik vzhodnonemške vlade Grottewohl izjavil, da bo tudi avstrijsko vprašanje na dnevnem redu berlinske konference. Na Dunaju menijo, da je Grottewohlava izjava prvo znamenje, da bo tudi SZ pozitivno odgovorila na nedavno pobudo iz Dunaja.

Med vladno krizo v Italiji sta Nenni in Togliatti nepriznava nomenklature, ki je povzročila trenutno zmedo v političnih krogih; oba sta izjavila, da se bosta njuni stranki proti Fanfanijevemu kabinetu abstinski, seveda če Fanfani v svojem programu ne bo zahteval takojšnje ratifikacije evropske obrambne skupnosti.

Vrhovni poveljnik Združenega poveljstva v Koreji, general John Hull je izjavil v odgovoru na pismo, s katerim ga je obvestil general Timaja, da bo vse nerepertirane ujetnike pred 23. januarjem izročil vojaškim strankam, ki so jih ujele, da to potrjuje »poraz nevtralne komisije, ki ni izpolnila poslanstva, ki ji ga je naložil sporazum o premirju«.

Četrty sestanek med Iranom in SZ je odgođen, ker se niso mogli sporazumeti, kakšen naj bi bil delovni program. Naloga iransko-sovjetske komisije je namreč proučiti vprašanje, kako rešiti spore med obema državama.

Več izobrazbe kmečki mladini!

(Glej šte. 51/53 »Zasavskega vestnika«)

se brezsilno zabavali in veselili. Ne trdim, da je bilo tako povsod, toda največkrat je bilo tako.

Zato smo po dolgih letih iskano priložnost za spoznanja, da je treba tudi kmečki mladini nuditi določne pogoje za dvig njene »poklicne izobrazbe« in za spoznavanje konkretne vrednosti njenega dela in življenja. S tem ciljem so bile lanske leto ustanovljene v našem okraju prve kmetijsko-gospodarske šole. Ze ob poizkusu delovanja teh šol je pokazala kmečka mladina nepričakovano veselje in zanimanje, ki se ni omejevalo zgolj na praktično delo na kmetijsko-gospodarskem področju, temveč je težila tudi k spoznavanju in razumevanju kmetijskih in gospodarskih dejstev, ki jih je kdaj koli doseglo napredno kmetijstvo.

Da bi stvar še odločneje premaknili s mrtve točke, smo lani na konferenci Društva učiteljev in profesorjev našega okraja sprejeli načelen sklep, da bi v Luki pri Zidanem mostu ustanovili stalno eno-ali dvoletno kmetijsko šolo. Zamisel je bila zelo lepa in na prvi pogled tudi lah-

ko uresničljiva. Vendar smo ob globljem razmišljanju prišli tja, od koder smo prišli. Šola naj bi se nastala v gradcu, kjer je sedaj Dom onemoglih. Obširna polja, lepi sadovnjaki in še dokaj urejena gospodarska poslopja bi popolnoma ustrezala za praktično delo učencev na tej šoli. Zamisel pa je bila — žal — poslana ad acta, ker za onemoglo ne najdemo primerne prostora. Ako bi se pa vsa področja naše družbeno-gospodarske dejavnosti razene lotile tega tako perečega problema, potem bi dosegali uspehe tam, kjer vidimo sedaj samo neuspehe.

Tudi kmetijske zadruge bi morale v času, ko bomo trdili boj za dvig naše kmetijske ravni in ko ustvarjamo temelje, na katerih bomo gradili gospodarsko naše vase, pokazati več samostojnosti in zdrave odločnosti; biti bi morale erce vsega življenja in delovanja naše vase, morale bi biti tista neopogibna vez, ki bi združevala kmečke interese z interesi ostale družbe.

Nikakor se ne moremo zadovoljiti in aprilizirati s priložnostnimi predavanji, ki naj bi bili nekak dodatek ali nameček k

verno sliko skupnega delovanja šole in vasi, in nam ni samo v okras, temveč lahko predstavlja izhodišče za napredno sadjarstvo, vrtnarstvo, čebelarstvo — in kjer so pogoj za to, tudi za vinogradništvo. Šolski vrt je lahko učilo za slehernega kmeta.

Prvi šolski vrtovi pri nas so se urejevali že pred skoro sto leti. V njih so se vzgajali prvi sadjarji in vrtnarji. Kmetje iz bližine in daljine okolice so dobivali takrat sadna drevesca samo iz šolskih vrto. Kasneje so se ti vrtovi napravljali tudi pri vaskih šolah in so imeli neprecenljivo sluzugo za napredno sadjarstvo, vrtnarstvo in tudi vinogradništvo ter čebelarstvo. Marsikateri učitelj-vrtnar je s svojim vzornim delom odločilno vplival na gospodarski razvoj svoje okolice in s svojimi pobudami spremenil kraj v sadjarsko ali katero koli drugo gospodarsko področje.

Druga svetovna vojna in urejene šolske razmere v prvih povojnih letih so nam tudi v tem pogledu prizadejale težke posledice in škodo. Potrditi moramo, da šolski vrtovi še marsikje ne ustrezajo vzgojnemu in učnim zahtevam. Nekdaj cvetoče in lepo urejene šolske vrtove so zamenjale žalostne divljine, polomljene ograje in zanemarjeni nasadi. Šolski vrtovi niso več lepi vrtovi, ki so nekdo napolnjevali človeka ob pogledu nanje z veseljem in zadovoljstvom, ampak —

tako se mi zdí — predstavljajo nepotrebno zlo za učitelja in menda tudi za učenca.

Ce hočemo šolske vrtove urediti tako, da bodo resnično služili svojemu namenu, potem je v prvi vrsti potrebno, da prekrbe občinski ljudski odbori, ki so odgovorni za materialno oskrbo šol, zadostna sredstva za ureditev in za vzdrževanje vrto in naprav. Vendar nam takini prijemti še niso porok, aa bodo vrtovi zares učilnica naših bodočih kmetovalcev, dokler nimamo na šolah učiteljev, ki bodo imeli za takino delo veselje in smisel. Zato je potrebno, da se na učiteljskih uradnih predavanjih o kmetijskih predmetih, kjer naj se upošteva sedanj in bodoči razvoj našega kmetijskega gospodarstva. Za iste učitelje pa, ki že delujejo na tem področju, je treba v poletnih mesecih pripraviti tečajne oziroma predavnanja, kjer bodo v nekaj letih dobili potrebno znanje za svoje uspešnejše delo.

Po tej poti bomo prišli do novega naraščajo učiteljev, ki bodo nesebično delovali za napredek kmetijskega gospodarstva pri nas.

Pogled na vaško šolo so bo tedaj iz temelja izpremenil in mlad učitelj ne bodo več videli v njih svoje pogubljenje, temveč bodo prav tu spoznali smisel in smoter svojega dela.

(Nadaljevanje in konec)

Takoj po vojni smo se z veliko voljo lotili dela, da bi z nekaj krepkimi zamahi zajeli prepod, ki ga je ustvarila vojna v pogledu izobrazbe vase in mesta.

Skoraj po vseh podeželskih šolah smo organizirali kmetijske tečaje, obiskovali so jih pa predvsem mladina z dovršeno osnovnošolsko obveznostjo in tudi starejši, zlasti tisti, ki so želeli izpopolniti svojo srednješolsko in kmetijsko izobrazbo. Kmetijski tečaji, ki smo jih imeli predvsem v kmečkih predelih le z več ali manj splošnoizobraževalnim namenom, niso zadosti odločno težili za tem, da bi kmečki mladini posredovali morda najosnovnejše, vendar zelo potrebno kmetijsko-gospodarsko znanje.

Poleg tega nismo povsod uspešili, da bi v tečaje pritegnili večje število kmečke mladine, ki je bila potrebna popolneje in praktičnejše izobrazbe. Največkrat so bili tečaji slabo pripravljani in tudi slabo obiskani. Očitna napaka pa je bila v tem, da so prihajali na predavanja neizkušeni ali nepripravljeni predavatelji, ki so govorili mladini o vseh mogočih stvareh, niso ji pa znali vzbuditi veselja do njenega dela in do življenja na kmetiji. Ponekod so se tečaji celo spremenili v zabavišča in plesišča, zaradi tega nekateri niso jemali stvari resno in so prihajali na tečaje samo zato, da bi

Bili so več kakor pridni

(Rudnik rjavega premoga v Zagorju v letu 1953)

Ko so zagorski rudarji pred dnevi pregledovali svoje lanske leto in ga primerjali z leti bližnje preteklosti, so ponosno ugotovili, da je njihov trud žl mnoge delovne zmage, mnogih uspehov.

Marsikdo bi dejal: delali so tako kakor so delali njihovi očje, kakor so sami delali že prejšnja leta. Pa so vendar delali malo drugače.

Preteklo leto so zagorski rudarji nakopali okrog 500.000 ton premoga! Številka je veličanska, vendar pa zgovorno pravi, da so bili rudarji v Zagorju lanske leto več kot pridni. S temi tonami so naložili na železnice natanko 26.959 vagonov — okoli 30.000 ton pa so ga porabili rudarji sami za svoje lastne potrebe in za proizvodnjo gradbenega materiala na zagorskem rudniku. Če bi iz zagorske postaje odvažali ta premog s posebnimi vlaki, bi uslužbeni te postaje morali sestaviti preko 530 vlakov, vsak vlak pa bi imel 50 vagonov. Celotna proizvodnja premoga je bila milijon let za 40.000 ton večja kot predlanska, se pravi, zagorski rudarji so presegli lani svojo storilnost za celomesečno proizvodnjo.

Z nakopanim premogom so našemu gospodarstvu veliko koristili. Danes je rjavi premog zagorskega rudnika močno cenjen, saj ga izvažamo celo v tujino. Zagorski premog ogreva nešteto domov, poganja spet nešteto tovarne, kuril je nešteto železniških lokomotiv, našim elektrarnam pa nudi potrebno gorivo za proizvodnjo električnega toka. Ta premog je dokaz, da naš rudar ve ceniti, da je od črnega zasavskega diamanta naše gospodarstvo v precejšnji meri odvisno.

Rudarji so delali mnogo nedelj na svojih jamskih odkopih, ko bi morali biti prosti, delali

so celo ob novoletnih praznikih, ker so razumeli in se zavedali, da bi bil v nasprotnem primeru ogrožen marsikateri vlak na naših progah.

Ni pa to edini uspeh kolektivnega zagorskega rudnika. Za svoje najpomembnejše pridobitev v lanskem letu štejejo zagorski rudarji novo odvažalno napravo v Vinskem rovu in izgradnjo kopalnice za rudarje. Oba objekta sta zgrajena po vseh sodobnih načelih rudarske tehnike. Nihče ne more reči, da rudniška uprava ni posvetila obilo pažnje higijenski in drugi zaščiti svojih delavcev. Organi

te uprave nenehno iščejo nova in nova pota, nove načine, kako bi olajšali težko delo rudarja v jami, kar se jim je marsikje posrečilo. Na številnih krajih so ti organi odstranili grozeče nevarnosti in rudarju zagotovili nemoteno in uspešno delo.

Delavski svet rudnika ni počival. V stalnem stiku je s svojimi delavci, ki ga niso izvolili samo na papirju. Pridno je poseljal v vse važne probleme rudnika, nudil mnogo konstruktivnih predlogov, ki so bili v prid rudarju. Se naštetimo na ljudi, ki podcenjujejo vlogo delavskih svetov in pravijo, da so le-ti nepotrební. Toda takih ljudi je vedno manj. Vsi spoznavajo pomembnost te velike pridobitve, ki je v zgodovini delavstva doslej edina.

Iz tal rastejo na zagorskem rudniku novi objekti, njegovo lice se spreminja iz dneva v dan, z njim pa dobiva tudi mesto Zagorje videz mladosti, dobiva podobo mladih in vztrajnih delovnih ljudi.

Naši rudarji so nam porok, da bo vedno in vedno več črnega diamanta zapuščalo našo dolino, vzporedno s tem pa se bo dvigala tudi blaginja vseh tistih, ki ga kopljejo. Nove poti naše mlade socialistične dežele so močan porok za blaginjo naših delovnih dni. —M—

Težko in naporno je delo v jami.

Plenum kemikov se je sešel v Kamniku

Spričo okolščine, da imamo v našem okraju tri velika podjetja kemične stroke — Steklarno in Kemično tovarno v Hrastniku ter Papirnico v Radečah — hočem navesti, kakšna vprašanja je obravnaval sindikat kemikov na svojem plenumu v Kamniku.

Najprej je plenum razpravljal o nadaljnjem delu sindikata za politični dvig članstva in o vlogi sindikalnih organizacij v nadaljnji graditvi socializma v naši državi. Zelo dobro poročilo je pripravil predsednik Republiškega odbora tov. Franc Plazar, ki je med drugim ugotovil, da se je politična aktivnost v sindikatu povečala. Članstvo se je lotilo praktičnega sprovajanja zelo važnih napotkov ter sklepov III. kongresa RS ZSS. Predvsem se je pokazala velika politična zavest naših kolektivov in revolucionaren odgovor naših delovnih ljudi proti sklepom ob zgodovinski sramoti barantanja in prodaje našega Trsta pohlepni neofašisti v Italiji. Tudi udeležba na naših zadnjih volitvah v zvezo in republiško skupščino je bila v kemičarskih kolektivih povsem zadovoljiva.

Pred člane plenuma je bilo postavljeno vprašanje, kako čim hitreje in čim boljše tolmačiti članom sindikata naše nove gospodarske uredbe, da bo članstvo o njih res poučeno.

Tajnik RS ZSS tov. Mavricij Borc je v diskusiji navedel nekatera zelo važna dela v sindikatih. Važno je zlasti, da bodo naše sindikalne organizacije pravilno cenile fizične in duševne delavce. To vprašanje je treba razčistiti, da prizadeji res pridejo do zaslužene veljave. Naloga sindikatov je nadalje, da vzgajajo svoje člane tudi za gospodarske podjetje, da ne bodo ostali samo mezdni delavci kot nekoč. Delavci se morajo svoje veljave v socialistični družbi zavedati v polni meri.

Glavna razprava se je razvila okrog vprašanja strokovnosti v kemični industriji in glede kvalifikacije kemičnih delavcev. Kako naj vzgajamo kemične kadre, je prikazal v svojem poročilu inž. Anton Tribušon. Glavni problem so v tem pogledu industrijske šole. Take šole imamo za vzgojo papirničarjev, steklarjev in za kemične laborante. Vse te šole preživljajo finančno krizo. Posebno vprašanje je šola v Radečah, ki vzgaja kemične laborante. Ta šola bi morala v glavnem vzgajati strokovno izobražene delavce, t. j. kvalificirane delavce za kemično stroko. V steklarski industriji je prav tako slab odnos v šolah do steklarjev, t. j. vajenci se premalo strokovno izpopolnjujejo in dvigajo, medtem ko je teoretičnega pouka zadosti. V Rogaski Slatini so razbičale šole javno razgalili. Ti so skušali šole razbiti. Industrijska šola v Vevčah je najboljša in tudi najboljše deluje. Opaža se pa, da kader, ki se izučil v teh šolah, ne dobi primerne službe in zaposlitve, kar je problem, ki ga bodo morala kemična podjetja pravilno rešiti.

Razprava o teh vprašanjih je bila zelo zanimiva. V njej so sodelovali v glavnem strokovnjaki, med njimi dekan fakultete za kemijo, prof. inž. Gerl, ki je zelo nazorno prikazal položaj v kadrom v kemičnih podjetjih. Poudaril je, da se ravno kemična industrija zelo naglo širi in razvija, ki so ji potrebni novi inženirji kemije. Ta kader pa prepočas doračča, zato ga zelo primanjkuje.

Predsednik GO sindikata kemičnih delavcev, tov. Milan Kajdanič, je obširneje opisal naloge našega sindikata pri tolmačenju plačnega sistema. Opaža se, da nekatere podružnice intervenirajo v tem pogledu neposredno v Beogradu in ne postavljajo tega vprašanja kot skupni problem. Jemljejo ga vse preveč lokalno, tako rekoč za vsako podjetje za sebe, kar ni pravilno.

Članj plenuma so se zadržali, da bodo sodelovali na občinih zbiorih, ki bodo v sindikalnih podružnicah naših podjetij še ta mesec. Rigo.

Na pragu občinih zborov sindikalnih podružnic

Ze v prejšnji številki našega lista smo pisali o pripravah na občne zbore. Predvsem misli, ki jih je po teh vprašanjih dal razširjeni plenum OOS, izvršni odbor sindikalnih podružnic so se na svoje zbore pripravili, vprašanje pa je, kako se bodo nekatere odbori ponasali s svojim delom ter članstvom ob priiliki svojega letnega obračuna. Čas, v katerem so se naši sindikati v preteklem letu poglobljali, je bil pester in živahen. Saj so sindikati odpravljali važno vlogo v naši družbeni strukturi. Poglobljanje in utrjevanje delavskega upravljanja, ideološka borba za utrditev delovnih kolektivov so bile glavne in poglavitne naloge sindikatov.

Ko stojijo sindikalne podružnice pred občnimi zbori je njihova važna naloga, da funkcije socialistične demokracije uveljavljajo in utrjujejo. Potrebno se je pogovoriti o družbeni vlogi sindikatov in njihovem poslanstvu v sedanjih družbenih pogojih, ker je od njih odvisno naše bodoče delo. Občni zbori naj bodo plod vsega našega preteklega in nadaljnjega dela. Na občnih zbiorih naj se uveljavijo prosta kritika, ter izstopanje posameznikov, dušenje kritike pa je nevarno za splošno aktivizacijo članov sindikata. Letošnji primeri pri odkrivanju raznih nepravilnosti, odločno nastopanje sindikalnih

funkcionarjev, so privedli v nekatere podjetjih do represalij, nasproti sindikalnim funkcionarjem, kar je skrajno škodljivo in nevarno za pasivizacijo marljivih sindikalnih funkcionarjev. V podjetju so sindikalni funkcionarji poklicani, da opozarjajo na nepravilnosti, da budno pazijo nad splošnim varčevanjem, da utrjujejo delavsko enotnost, ter na vse nasprotno pojave odločno odgovarjajo. Primere resnice je treba povedati v obraz. Neutemeljeno kritiziranje ter spletkarjenje je škodljivo ne samo za delo sindikalne podružnice, ampak škoduje celotnemu razvoju našega naprednega gospodarstva. Zagovarjanje delavcev s strani sindikata naj bo utemeljeno, ker je pridno, socializmu predane delavce sme sindikat zagovarjati.

Mora pa biti nepopustljiv pri pojavih, kjer gre za človeka, ki ni upravičen takšne zaščite. Mislim, da bodo občni zbori znašli odkrito spregovoriti o vseh slabostih, ki se tičejo konkretno njihovega podjetja, ter tako sistematično odpravljati njihove napake. Kaj pa bodoča vodstva podružnic? Pri izbiri novega vodstva naj članstvo izbere takšne odbornike, ne samo da bodo sposobni opravljati to funkcijo, temveč da bodo aktivni v vsem delu, ter nosili zastonj vsa dela v podjetju. Nova vodstva, ki bodo izvoljena, naj se za zavedajo, da bo njihova naloga v bodočem letu še težja, ter da bo potrebno vložiti maksimalne napore za uresničenje dela in utrditve vloge in poslanstva sindikalnih podružnic. L. L.

Popravek

V članku »Iz Loke«, ki smo ga prinesli na 3. strani v 1. številki našega lista z dne 6. t.m. in smo ga morali zaradi pomanjkanja prostora krajšati, se je vrnilo nekaj neljubih pism.

Na Ljudski univerzi je predaval prof. Ivan Mlinar iz Celja, govor na prazni občinskega praznika je pa imel tov. Lojze Mlinar kot obč. odbornik. Ta tovariš je imel tudi komemorativni govor. — Pri proslavi občinskega praznika v Luki je poleg tov. Dajčmanove zapel samospev tudi tov. Ivo Jenčič, ki je hkrati vodil kvartet Igro »Dva dučata rdečih vrtnic« je režiral tov. Lojze Mlinar, ki je brat tov. prof. Ivana Mlinarja iz Celja. V igri so nastopili mladinci-dijaki, med njim poleg tov. Knezove in Zormanove tovariši Lojze Mlinar in ne prof. Ivan Mlinar. — Uredništvo.

mernega stanovanja, imam sobo pohištvo shranjeno na hodniku Samskega doma, a je že pokvarjeno in polno prahu — najina kuhinjska oprava pa čaka na boljše čase v skladišču trgovine, kjer je tudi vse prašno. Če bom hotel pohištvo napraviti spet uporabno, bom moral šteti precej »jurjev« za popravilo in obnovo. Vsi torej vidite, da sem z ženo materinno in zdravstveno močno prizadet. — Ljudje me vprašujejo, kaj je z mojim stanovanjem, jaz pa jim hkrati in optimistično odgovarjam: »Prvi sem na vrsti!« — saj so mi vendar na stanovanjskem uradu v Hrastniku tako obljubili.

Prosil bi, da bi se pristojni činitelji za mojo zadevo pozanimali, zlasti zaradi materialne in zdravstvene škode, ki jo trpi va z ženo. Morda bodo »odgovorni« poklicali na zagovor prizadete ljudi zaradi prazne obljube, ki sem jo dobil na stanovanjskem uradu.

Ce ti odločilni činitelji morda dvomijo, da ne pišem »objektivno«, potem jih lepo in spoštljivo prosim, da pošljejo zdravstveno komisijo, da moje dosedanje »komfortno stanovanje« pregleda. Na ugotovitev te komisije čakam z mirno vestjo. Ignac Kramar, Hrastnik 91

„Jeklena pest“ med našimi rudarji

Prav gotovo še nismo imeli knjige o naši veliki borbi, ki bi doživela med našimi rudarji tolikšen uspeh kot knjiga »Jeklena pesta«. Če izvememo Dedierjevo »Titovo biografijo«, je ta knjiga trenutno najbolj aktualna ne samo v Zagorju, marveč v vsem okraju.

Kupujejo jo in berejo vsi brez izjeme. Videli sem prihajati v pisarno Mestnega komiteja ZK v Zagorju rudarje, uslužbence in kmetje — vsi so hoteli imeti knjigo, ki tako živo obuja spomine na težke, a vendar svetle dni naše nove zgodovine. Posebno draga je našim rudarjem. Mnogi poznajo avtorja knjige, spet drugi so se z njim borili z ramo ob rami, z njim prehodili vse opisane kraje in z njim prenašali glad, trpljenje in tudi veselje. Pomenke o tej povesti sliši vsespovod — celo na cesti ujamče vprašanje: »Si bral »Jekleno pest«?« in spet: »Do kam si že prišel?« — Govoril sem z rudarji, ki so jo prebrali v nekaj dnevih, pa jo pričenjajo spet znova in znova. Nekateri jo znajo komaj po izidu skoro že na pamet. Nekateri odlomki iz knjige so pa predmet posebno živahne debate, zlasti poglavje »V revirjih žarje. Prav tako vzbujajo pozornost številne fotografije, ki jih je avtor knjige očeval. — Čeprav je knjiga precej zajetna, vendar v primerjavi z ostalimi ni predraga.

SLUŽBENO VPRAŠANJE

Direktor nekega zoološkega vrta, ki je bil na potovanju, je dobil od svojega oskrbnika pismo sledeče vsebine:

»Spoštovan! gospod direktor! — Vse živali so zdrave, samo šimpanza noče jesti in tudi igrati se noče, želi si družbe. Prosim, da mi sporočite, kaj naj napravim z njo do vašega povratka.

tako da segajo po njej še vedno novi naročniki. Mnogo jih je nadalje, ki so si »Jekleno pest« najprej izposodili, jo prebrali, nato pa sami kupili v želji, da jo imajo vsak čas pri rokah.

»Jeklena pest« postaja v naših krajih živ, pisan dokument — povest, ki ne bo nikoli pozabljena. Ostala bo svetel spomin na veličastne dni naše revolucije, ko se je tudi naš slovenski rudar skupno z mnogimi drugimi uprl tujcu. Spomin na to knjigo bo prehajal iz roda v rod, tako da njena povest ne bo nikoli pozabljena; ostala bo resno svarilo vsem tistim, ki so se drznili dvigniti proti našim narodom.

Tako so se trboveljski, hrastniški in zagorski rudarji oddolžili avtorju za njegovo težko, dolgotrajno in plemenito delo. Naj postane geslo vseh naših množičnih organizacij: »Povest »Jeklena pest« v vsako hišo!« —M—

„Prvi ste na vrsti“

ustreznega družinskega stanovanja. Funkcionar te komisije tov. H. M. mi je ob tej priložnosti odgovoril, da »momentano ni stanovanj«, da pa ga bom dobil, preden se bo moja žena priselila v Hrastnik. Po tem zagotovitvi nisem nikogar več nadeloval za stanovanje, živče pa v dobri veri, da zadostuje, če se človek samo enkrat obrne na stanovanjsko komisijo, zlasti če so ti tamkaj dali obljubo, ki sem jo navedel. Bil sem prepričan, da drže moje prošnje in svojo obljubo v evidenci in da bom dobil stanovanje brez nadaljnjih intervencij.

Meseca avgusta preteklega leta se je priselila v Hrastnik tudi moja žena. Kdo ji bo zameril, če je bila prva točka »ne-nega« dnevnega reda: »Kaj je s stanovanjem?« Lepo in prizanesljivo sem ji obrazložil, kar so mi rekli in obljubili na stanovanjskem uradu, ko sem prošil za družinsko stanovanje.

Prvi četrtek po prihodu moje žene (stanovanjska komisija uraduje ob četrtnih) se je sama obrnila na stanovanjski urad. Razumljivo je, da moja žena ni bila dobro volje, ker nisem še dobil obljubljenega stanovanja, zlasti pa, ker so mi na uradu rekli, da bom že dobil stanovanje, predno se bo moja žena priselila v Hrastnik. Ko je žena intervenirala na stanovanjskem uradu, jo je omenjeni tovariš H. M. odslavil takole: »Zakaj ste se pa prej poročili,

preden nimate stanovanja?« — Ko je prišla moja žena domov in mi povedala, kako je bila na stanovanjskem uradu odslavljena, me je seveda opazila stanovanjskega funkcionarja precej »pogrela«.

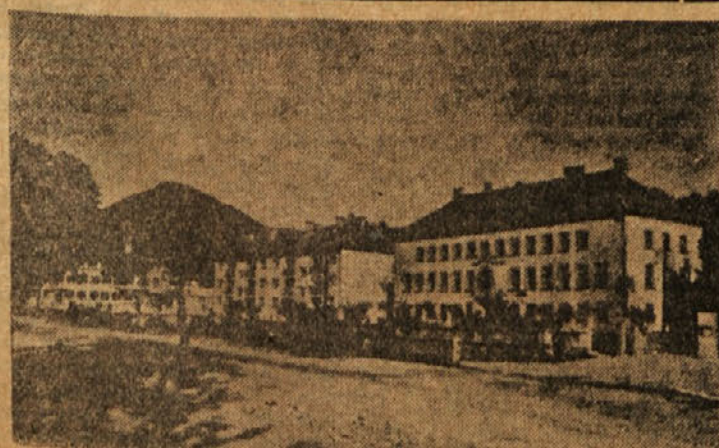
Naslednji četrtek sem šel spet sam na stanovanjski urad. Pred vrati je stala cela vrsta interesentov za stanovanje. Ob tej priložnosti je prosilo neko še neporočeno dekle za stanovanje — tej pa je stanovanjski funkcionar odgovoril: »Poroči se, potem boš pa lahko dobila stanovanje!« Ta je torej dobila ravno nasproten odgovor kot moja žena. Ko sem razmišljal o obeh nasprotujočih se odgovorih, sem prišel do zaključka, da se na stanovanjskem uradu poslužujejo takih — če tudi kontradiktornih izjav samo zaradi tega, da stranke čimprej odpravijo.

Nato sem prišel na vrsto tudi jaz. Vprašal sem, kaj je s stanovanjem, ki so mi ga obljubili. Še preden sem dobro prestopil prag, me je stanovanjski funkcionar »pobožal in pogladil« s prijaznim odgovorom: »Prvi ste na vrsti, drugi teden bo »sigurno!« Jaz sem seveda vesel, če kaj na »drugi teden«, čakal sem ga vse tedne in mesece lanskega leta in čakam ga — še danes. Kdaj bom dočkal ta »drugi teden«, ne vem. Po vseh izkušnjah bo ta srečni teden doživela verjetno kakšna naša poznejša generacija v prihodnjem

stoletju, jaz ga s svojo ženo po dosedanjih izkušnjah najbrž ne bom. Omenil bom še, da sem si vsak četrtek od lanskega avgusta dalje, kadar sem prošil za družinsko stanovanje, vse do danes vestno zapisoval vsako mojo intervencijo, vsakokrat so me pa potolažili in odpravili s stereotipnim stavkom: »Prvi ste na vrsti!«

Soba, v kateri stanujem z ženo, je majhna samska soba. V njej spiva z ženo, kuhava, služna nama tudi kot jedilna shramba in za vse druge potrebe kulturnega človeka. Soba je vlažna, da kar teče po zidovih, zaradi česar so najine oblike in vse ostale stvari, ki jih imava v sobi, plesnive od vage. V tej sobi sva imela z ženo tudi nekaj konzervirnih kozarcev za zimo (sadje, zelenjavo in podobno). Vse se nama je pokvarilo. Vzrok: vlaga in toplota v sobi, ki nama služi, kot sem že omenil, tudi kot kuhinja. V kako neveselam, da naravnost obupnem položaju živiva z ženo v tej mali sobi, si lahko mislite, saj je bivanje v njej zaradi vlage in plesnobe tudi zdravju škodljivo. Ko'inske vode nama na sredo ni treba kupovati, saj sva oba odličavljena z vonjem po plesnobi, ki ga vsak zelo ceni.

Kakor vsakemu civiliziranemu človeku, ki se oženi, je bil tudi nama potreben nakup pohištva, ki me je stalo nad 100 tisoč dinarjev. Ker nimava pri-

Pogled na stanovanjske zgradbe na trgu Revolucije in na upravno poslopje rudnika Trbovlje.

Širom po našem Zasavju

Novice iz hrastniške doline

Umet je 47-letni samski delavec v Hrastniški steklarni Franc Flis, zadet ob kapi. Flisov oče je bil ključavničar v Kemični tovarni. Franca so pokopali na Dolu z delavskimi čestmi ob veliki udeležbi Hrastničanov. Zalostnino so mu zapeli pevci »Svobode II.«, godba tega društva mu je pa igrala v slovo žalne koračnice. Zastopnik steklarskega kolektiva se je poslovil od pokojnika ob grobu. Poudarjal je predvsem njegovo delavsko disciplino. — V Zgornjem Hrastniku je preminila 90-letna Marija Ačkun (do sedaj najstarejša Hrastničanka), vdova po rudarju in bivša gostilničarka pod Ojstrem ter mati, babica in prababica hrastniških Ačkunov. Njene zemeljske ostanke so shranili v Dragi. — Naj v miru počivata!

Letošnja zima še ni prehuda, tako da kar zadovoljivo napreduje delo pri novi šoli. Pokrili so jo že. Sedaj bodo pa lahko opravljali še drugo delo pod streho. — Ker ni v letošnji zimi zadosti padavin, primanjkuje, kakor drugod, tudi v Hrastniku vode in elektrike. Po zadnjem južnem vremenu se bo pa verjetno stanje z vodo in električnim tokom izboljšalo.

ELEKTRIFIKACIJA se v hrastniški okolici vedno bolj širi. Pri hrastniškem rudniku je zasvetila prvič elektrika leta 1905, torej pred 49 leti. Od tega časa dalje se je pa širila električna razsvetljava po Hrastniku in okolici. Na hrastniških cestah smo dobili električno razsvetljavo leta 1921, vasi Studence in Prapretno leta 1923, Plesko pa leta 1938. Po osvoboditvi svetijo z elektriko vse bližnje okolice vasi, kakor na eni strani Podkraj in Dobovec, na drugi Krnice in Podkraj. Na tretji Mrzlica in Zgornji Kal. Pred dobrim mesecem so odstranili petrolejke pod Stogom in Spodnjim Kalom pri Glibetovih. Letos pričakujejo elektrifikacijo prebivalci Spodnjega Kala, Kovka in Gore. Dolska občina je dala za ureditve tega načrta lepe vsote v letošnji proračun. Pri Glibetovih je bil 6. decembra velik praznik. Delavec Glibe je prišel s svojo ženo pred 45 leti v te hribe. Takrat je bilo polno kamenja po njivah in okrog hiše, kjer so se plazile kače po kamenju. Oba zakonca sta z otroki z velikim trudom v teku let odstranila vse nevarnosti okrog hiše in si ustvarila prijeten dom. Ob začetku gospodarjenja še ni bilo dovolj denarja niti za petrolej, pa so si svetili s trskami, pozneje s petrolejem, pred mesecem je pa pri Glibetovih zasvetila moderna razsvetljava — elektrika. Mnogo prostovoljnega dela je bilo. Največ je zasluge za to modernizacijo imela Glibetov sosed Tina Hribernik.

Hrastniški muzej obstaja pravzaprav že nekaj mesecev. Delovanje muzeja je oviralo to, da ni imel do sedaj še nobenega prostora za zbiranje muzejskih predmetov. Predsednik Hofbauer je zbral v svojem stanovanju vse,

kar je bilo muzejskega. Sedaj smo pa le dobili po velikem »dreganju« muzejsko sobo v hrastniškem gradu in upamo, da se bo delovanje muzeja lažje povečalo. Pred ustanovitvijo muzeja je naš predsednik kar sam iskal podatke in zgodovinske predmete v Hrastniku in okolici ter pošiljal začetna poročila centrali v Ljubljano. Sedaj mu pa pomagajo odborniki, ki so si v jeseni ogledali ilirsko-keitske grobove na Kavku in sklenili, da jih bodo izkopali pod nadzorstvom arheologa celjskega muzeja v letošnji pomladi. O tem ob priliki izkopa kaj več. Kljub temu, da v prvih treh tromašnih lanskem letu ni bilo muzejskega odbora, se je le nekaj naredilo za muzej. Predsednik ozioroma poprej zaupnik ljubljanskega muzeja je imel dve zgodovinski predavanji v Hrastniku lanskega pomladi. Ob 150-letnici hrastniškega rudnika in 100-letnici rudarske godbe je pripravil in razstavil 40 povečanih fotografij, ki so prikazovale razvoj hrastniškega rudnika in rudarske godbe. Tako razstava se tudi pripravlja za 100-letnico obratovanja hrastniške steklarnice v letu 1956. Ob tej priložnosti bodo tudi razstavljeni steklarski izdelki raznih oblik, ki so bili izdelani v teku 100 let v hrastniški steklarni ali v drugih bivših slovenskih glazurah. Iz te razstave bo nastal steklarski industrijski muzej v Sloveniji s sedežem v Hrastniškem gradu.

Tri kinematografe sta imela še lanske leto Hrastnik in Dol. Sedaj imamo pa začasno le enega, in sicer kino »Svoboda II.« v Spodnjem Hrastniku, ki ima sedaj seveda vedno razprodano hišo. Društvo »Svoboda I.« v Zgornjem Hrastniku pa bi uredilo v svoji kino dvorani — bivši Lagerjevi dvorani — še gledališko dvorano, ki je za Zgornji Hrastnik zelo potrebna, ker je dvorana v Delavskem domu premajhna. Škoda, da se to še ni zgodilo lanske leto, ko so bile kinopredstave slabše obiskane.

Prvo polletje so zaključile, kakor drugod, tudi vse šole v Hrastniku, tako nižja gimnazija, osnovna, glasbena in gospodinjstva šola. Sedaj pa uživajo svojo prostost posebno na snežnih poljanah in v veseljem srcem samo tisti, ki so dobro končali prvo polletje — s težkim pa oni, ki so ga »polomili« v šoli. Upamo, da se bodo ti poboljšali in napravili s tem starem spet veselje. O zaključku prvega polletja v hrastniških šolah bomo prihodnje kaj več napisali.

Moderno manufakturno trgovino smo dobili v Zgornjem Hrastniku v bivši Bauerheimovi trgovini. Poprej je bila to trgovina z mešanim blagom, sedaj pa prodajajo v njej samo tekstilno blago.

Poglejmo malo zgodovino te trgovine. Prvo trgovino, bolj rečeno branjarjo, je imela Alojzija Bauerheim, rodom iz Savinjske doline, ki se samica v Sušterjevi hiši, danes Bantanovi hiši nad hrastniško rudniško železnico blizu Rücklova mostu.

Ko se je zgodila največja nesreča na hrastniški rudniški železnici leta 1861, kjer je padel vlak preko 15 m visokega Rücklova mostu, je drugi strojevodja rudniške lokomotive Bauerheim po naključju ostal živ. Hudo opečene in težko ranjenega so prinesli v najbližjo hišo, to je bila Sušterjeva, kjer je imela Alojzija svojo prvo trgovino. Stregla je bolniku in takrat sta se dobro spoznala s samskim nemškim strojevodjem iz Stuttgarta. Iz hvaležnosti je vzel Bauerheim trgovsko Alojzijo za ženo. Mlado trgovko so Hrastničani imenovali ob takrat »mašinfircos«. Kot novoporočenca sta se preselila v Logarjev mlín, kjer je imela mlada trgovka spet malo trgovino, vredno 200 goldinarjev, nato v poznejši hiši mizarja Bauerheima poleg Biričeve gostilne, leta 1892 sta pa vdova trgovka Bauerheim in njen sin Pavel preselila svojo trgovino v na novo sezidano sedanjo trgovsko hišo. Nekaj let po osvoboditvi je to trgovino prevzelo Hrastniško trgovsko podjetje, ki je sedaj to trgovino moderniziralo, kolikor je bilo to mogoče napraviti v 62 let stari hiši. Veliko izložbeno okno dobi v letošnjem letu še dve veliki sosednji izložbi. Skladišče, hleve in gospodarske prostore Bauerheimove so pa preuredili v velike mizarске delavnice, ki jih ima v najemu Mestno mizarско podjetje. Najlepša in največja trgovina v Hrastniku je pa še v Delavskem domu, ki obhaja letos 50-letnico obstoja in katerega nepremičnine je kot ljudsko imetje prevzel 1. januarja Mestni ljudski odbor v svojo last.

POPRAVLJAJO SE KRIVICE

S spremembo Uredbe o nazivih in plačah uslužbencev v prosvetni službi se bo popravila krivica desetim učiteljem in učiteljicam v trboveljskem okraju, ki so bili leta 1952 prevedeni v X. pokojninski razred — medtem ko so prišli skoraj vsi pred 1. oktobrom 1947 upokojeni v IX., v letu 1953 upokojeni pa v VIII. pok. razred. Leta 1952 nepravilno prevedeni upokojeni prosvetni delavci so vložili ugovore na Republiški zavod za socialno zavarovanje, ki pa še niso rešeni. Sedaj se bodo ti ugovori obravnavali tudi kot predlogi za popravno prevedbo, ker je s spremembo zgoraj omenjene uredbe razveljavljen 9. člen. In tako pridejo vsi učitelji, ki so bili upokojeni po 1. oktobru 1947 v VIII. pok. razred z veljavnostjo od 1. januarja 1954. Zato jim razlike, kakor so jih dobili upokojeni uslužbenci v drugih resorih, ne bodo izplačane. Tisti učitelji, ki so bili upokojeni pred 1. oktobrom 1947, ostanejo v IX. pokojninskem razredu. In tako bomo imeli spet stare in nove upokojenke v prosvetni službi, kar ni v smislu socializma. V kratkem bo izšel nov pokojninski zakon. Upamo, da se bo takrat popravila zadnja krivica upokojenih prosvetnih delavcev in da bodo potem vsi v VIII. pokojninskem razredu. L. H.

Zaradi zimske suše — nizka Sava

Zaradi suše v zadnjih tednih se je znižal tudi vodostaj reke Save. Z litijskega mostu so vidne velike snežne ploskve: otočki sredi savske struge. Pogled na suha mesta sredi reke nudi videz pogleda na arktične kraje. Kakor beležijo opazovanja naše Save, je bilo doslej najnižje stanje voda poleti in sicer 31. avgusta 1922, ko je bilo stanje vode — 26 cm pod normalo, to je 26 cm pod običajno srednjo mero rečnega stanja vode.

Merjenje vodnih izvirkov za litijski vodovod

Ob sedanjem nizkem stanju voda in slabih studenčnih izvirkov je najlepša priložnost za merjenje vodne množice posameznih izvirov. Odbor za litijski vodovod pri LOMO Litija ima zato zdaj najlepšo priložnost, da opazuje vodno množico izvirov, ki bi prišli v poštev pri zajetju za bodoči litijski šmarnski vodovod. Te dni so si člani komisije ogledali izvirkov v Vintarjevski dolini (na Riharjevcu pod Javorjem). Kakor so ugotovila sedanja merjenja, ti vodni viri ne bi zadostali za zajetje; ob nizkem stanju imajo premalo vode. Do sedaj ima še največ vodne množine izvirek v Jablanici, ki so ga že komisijci ogledali in je tudi ob sedanjem zimski suši dokazano, da ima še od vseh v poštev prihajajočih vrelcev največ vode. Vse torej kaže, da bo dobila Litija vodovod iz Jablaniške doline. Da bi se to zgodilo čimprej, želi vse naše prebivalstvo.

Nesreča pri sankanju

V našem tedniku smo že lanske leto omenili, da grozi vsem sankarjem in smučarjem, ki se vozijo s hriba Marofa v bližini Vidovičeve gostilne, nesreča. Zadnji del te steze prečka precej frekventirano cesto Grbin-Litija. Te dni je res prišlo do hude nesreče. Kmalu po kosilu sta se izmuznili ženi železničarja Kotarja njena dva otroka predšolske starosti: Lojzek in Marinka in sta v času, ko je imela mati opravka pri dojenčku, smuknili s sanmi na hrib. Spustila sta se navzdol, v tem pa je privozil od litijske strani kamion, visoko naložen s slamo, od grbiške strani pa voz z gumijevimi kolesi, naložen z drvmi. Voznika sta se drug drugemu umikala, v tem pa sta privozila po hribu oba otroka in sta zavozila pod voz. Naložen z drvmi. Medtem ko je sunek dekletke le odbil, je Kotarjev Lojzek padel s sani in težko vozilo je šlo preko njega. Vsi so menili, da je fantek pregažen do smrti. Odnegli so ga v hišo in poklicali zdravnika dr. Leblingerja, ki je ugotovil težke poškodbe in odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnico. Tam so malega ponesrečenca vzeli takoj v roke, ga rentenizirali in ugotovili, da nima kljub

veliki teži, ki je šla preko njega, nobenih zlomov, le črevesa je imel večkrat pretkana. Tako so ga operirali in vse kaže, da bo deček ostal pri življenju. Ta nesreča naj bo v svarilo, da je sankanje in smučanje na stezah, ki prečkajo glavne ceste, nevarno.

V Litiji ustanovljamo muzej

V zadnjem času smo v Litiji poživili akcijo za ustanovitev litijskega muzeja, ki bo zajemal območje Kresnice-Litija-Sava in Vače-Smartno-Bogenšperk. Nedavno se je sešel iniciativni odbor domačinov; navzoča sta bila tudi arheolog dr. France Stare in Tone Koprivnikar-Gorki, zasavska domačina, sedaj uslužbena v Ljubljani. Na sestanku navzoča akademska slikarica Mira Pregljeva je obljubila, da bo dala na razpolago prostor v svoji stavbi na Glavnem trgu v tako imenovanem Farbarjevem gradu.

Pohvalno je treba omeniti prizadevanje Litijanov, ki sodelujejo pri akciji za litijski muzej, saj so nas v tem pogledu mnogi kraji, kakor Zagorje, Trbovlje, Hrastnik i. dr., že prehiteli. Litijski muzej bo imel splošni del, pa tudi poseben odelček posvečen NOV.

Vse kaže, da bo litijski muzej ustanovljen v letošnjem Prešernovem tednu.

Divje race so prišle v goste

Zadnji mrzli dnevi so privedli v Zasavje obilo divjih rac. Le-te so se zatele iz banatskih močvirij, kjer so vode zaradi ostre košave zamrzle in jim je zato onemogočena prehrana. V revirje ob reki Savi pa prihajajo zdaj zasavski, pa tudi ljubljanski lovci, ki cenijo pečenke divjih rac. V zadnjem času so zapazili v zasavskih gozdovih tudi nekaj tropov divjih prašičev, zlasti v gozdovih okrog Obolnega in Grmača. Divji prašiči iščejo hrane v bukovih in kostanjevih gozdovih, kjer pa najdejo letos le bolj ničlo pašo; žira in kostanja je bilo namreč izredno malo. — O divjih prašičih pripovedujejo tudi kmetje in gozdarji okrog Poljnika, vendar letošnjo zimo zasavski lovci še niso podrli nobenega divjega prašiča. Lanske sezono pa so jih ob tem času ustrelili že osem. Kmetje si želijo, da bi našli lovci v tem času, ko zaradi snega lahko zalozujejo ščetinarje, prireditelji čim več pogonov in tako uničili nadležne črnuharje, ki so povzročili vsi jesen našim kmetom v koruzi in na krompirjevih njivah občutno škodo.

Živinski sejmi v Litiji

Ljudski odbor mestne občine Litija je z razglasom objavil dneve živinskih sejmov v letošnjem letu. Ti sejmi bodo 8. marca, 4. maja, 7. junija, 13. julija, 23. avgusta, 6. decem-

bra in 13. decembra. — Ne pozabite si te dneve takoj zapisati v svoje beležnice!

Tonetu Kolbetu v spomin

V Ljubljani je tragično preminil zaradi živčnega zloma 53-letni Anton Kolbe, železniški uradnik. Po rodu je zasavski rojak in je tudi svojo mladost preživel v Litiji. Bil je med ustanovitelji litijskega šahovskega kluba, ki so ga ustanovili kot enega izmed prvih podeželskih klubov na slovenskem ozemlju že takoj po prvi svetovni vojni. Tone Kolbe svojega domačega kraja Litije in Vač, od koder je bila doma njegova mati, ni pozabil in je vedno rad zahajal med stare znance in prijatelje. Ob težki izgubi izrekamo užalošeni družini naše iskreno sožalje, pokojnemu Tonetu pa bomo ohranili v Zasavju prijateljski spomin.

Od sobote do nedelje v Zagorju in Trbov juh

V soboto, 18. t. m. zvečer so članj »Svobode-Center« v Trbovljah v Delavskem domu uprizorili pod vodstvom starega gledališkega veterana Leopolda Majdiča »Rokovnjače«. Kakor smo čuli, so v tej ljudski igri posebno ugajali Ivan Teržan kot Blaž Mozol, Ivan Bala kot hlapec France in Anica Kužnikova kot Polonica.

Zadnjo soboto se je ob pol 4. uri jutraj v jami obrat Kotrežev rudnika Zagorja zgodila težka nesreča. Rudarja Alojza Drnovška je podsl pesek. Reševalni ekipi je uspelo še rešiti ponesrečenca, vendar je ta v nedeljo jutraj v trboveljski bolnišnici svojim hudim poškodbam podlegel. — Preostlim naše iskreno sožalje!

V Zagorju je preteklo soboto zvečer dramska družina »Svobode I.« v Zagorju dala igr »Lacko in Krefli«. Ker pa se je predstave udeležilo samo 15 ljudi, so igro, ki so jo namerali v nedeljo ponoviti, odpovedali.

V nedeljo, 17. januarja, je katsovska SD »Svoboda« priredila na skakalnici v Zagorju meddruštveno tekmovanje v smučarskih skokih.

V tej tekmi je zmagal Ivan Rojina, član »Ilirije« iz Ljubljane (ki je v letošnji sezoni uspešno tekmoval v tujini) kot prvi s 188 točkami (dva skoka po 28 metrov); na drugem mestu je Miro Lorbar (»Proletarec, Zagorje«) s 168 točkami (22 in 20 m); tretje mesto je zavel Jože Šumer s 165 točkami (21 in 20 m); na 4. mestu je Silvo Kastelic (»Proletarec«) s 164,3 točke (26 in 26,5 m); peto mesto si je osvojil Emil Ačič (»Svoboda«, Kisovec) s 162 točkami (19,5 in 19 m). — Publika je zmagovalca Rojino po skokih še posebno priročno podprala.

ZADNJI DNEVI HITLERJA

(Drugo nadaljevanje)

Medtem je Hitler končal svoj obed in njegovi gostje so bili odpuščeni. Nekaj časa je ostal v svoji sobi, nato pa se je pojavil v spremstvu Eve Braun. Tako je prišlo do druge svečanosti slovesa. Bormann in Goebbels sta bila navzoča v družbi z Burgdorffom, Krebsom, Hewelom, Naumannom, Voessom, Rattenhuberjem, Heiglom, Fünschejem in Lingejem, prisotne pa so bile tudi štiri ženske, in sicer gospe Christian, gospe Junge, gospodična Krüger in gospodična Manziyaly. Gospe Goebbelsove ni bilo, ker je bila preveč razburjena zaradi smrti svojih otrok, ki se je približevala. Ostala je ves dan v svoji sobi. Hitler in Eva Braun sta se rokovala z vsemi navzočimi, nakar sta odšla v svoje sobe. Razen visokih duhovnikov in redkih posameznikov, katerih služba bo še potrebna, so bili vsi ostali odpuščeni. Čakali so na hodniku. Slisali so samo en strel. Po kratkem presledku so vstopili v sobo. Hitler je ležal na divanu, prepojen s krvjo. Ustrelil se je v usta. Tudi Eva Braun je bila na divanu. Isto tako mrtva. Revolver je ležal poleg nje, vendar se ga ni poslužila, ker je pogotnila strop. Ura je kazala pol štirih.

Kratko nato je prišel v sobo Artur Axmann, šef Hitler-

jeve mladine. Zamudil je poslovilno slovesnost, vendar so ga spustili v zasebne prostore, da vidi mrtvi trupli. Motril ju je in ostal v sobi nekaj minut, nato govorjajoč se z Goebbelsom. Razgovor je bil odšel, dočim je ostal Axmann še kratek čas sam z mrtvima truploma. Na drugi strani bunkerja se je pripravljala druga slovesnost: pogreb Vikingov.

Ko je poslal bencin na vrt, je Kempka odšel skozi podzemski hodnik, ki je povezoval njegov urad v Hermann Göring Strasse s kancersko palačo. Günsche ga je pozdravil z besedami: »Šef je mrtve.« V tem trenutku so se odprla vrata Hitlerjeve sobe in Kempka je postal soudeleženec v pogrebnem prizoru.

Medtem ko se je Axmann zamislil nad mrtvima truploma, sta vstopila v sobo dva esesovca; eden je bil Hitlerjev sluga Linge. Zavila sta Hitlerjevo truplo v plahto, pokrila sta okrvavljeno in zdrobljeno glavo in odnesla sta ga na hodnik, kjer so ga drugi opazovalci lahko spoznali po njegovih priljubljenih črnih škornjih. Nato sta dva druga esesovca odnesla truplo po štirideskih stopnicah do zasilnega izhoda, ki vodi na vrt. Potem je vstopil v sobo Bormann in dvignil truplo Eve

Braun. Njena smrt je bila lažja in ni bila potrebna nobenega pregrinjala, da bi se pokrili dokazi o njej. Bormann je odnesel truplo na hodnik in ga izročil Kempki, ki je nadaljeval z njim pot do začetka stopnic. Tam ga je prevzel Günsche, ki ga je takoj nato predal tretjemu esesovcu, da ga odnese po stopnicah na vrt. Kot dodatni ukrep proti morebitnim motilcem pogreba so naglo zaprli druga bunkerjeva vrata, ki so vodila v kancersko palačo in tudi nekatera od onih vrat, ki so držala na vrt. Na nesrečo pa včasih tudi najskrbnejša previdnost ne pomaga. Neposredna posledica te previdnosti je bila, da sta prisostvovali dejansko sceni, iz katere so ju hoteli izključiti, dve nepoblašeni osebi. Eden izmed policijskih stražnikov, neki Erich Mansfeld, je bil v službi v opazovalnici na vogalu bunkerja in je v trenutku, ko je skozi neprozorni in z žveplom nasičeni zrak opazil nenadno in sumljivo hitenje raznih ljudi in slisal loputanje z vrati, mislil, da je njegova dolžnost, da to razšče. Spustil se je iz opazovalnice na vrt in se napotil naravnost k zasilnemu izhodu, da vidi, kaj je pravzaprav na stvari. Pri izhodu se je zaletel v pogrebno procesijo, ki je pravkar prihajala na prosto. Najprej sta šla dva esesovca, ki sta nosila neko truplo, zavito v plaht, iz katere so štrlele noge v črnih škornjih. Nato je stopal drugi esesovec, ki je nosil truplo Eve Braun, ki ga je bilo takoj spoznati. Sledili so ostali pogrebi: Bormann, Burgdorf, Goebbels, Günsche, Linge in Kempka.

Günsche je zakladil Mansfeldu, naj se urno umakne s poti, in Mansfeld — ko je videl ta povedani, pa vendar zanimivi prizor — se je vrnil v svoj stolp.

Po tej prekinitvi se je obred nadaljeval. Obe trupli so položili drugo ob drugo nekaj stopinj dalje od izhoda in ju položili z bencinom iz posod. Rusko bombardiranje se je pridružio nenavadnost in nevarnost te ceremonije, in spremljevalci mrličev — da se zavarujejo — so se umaknili do samega izhoda. Tam je Günsche namočil krpo v bencin, jo prižgal in jo vrgel na trupli. Plamen ju je na mestu objel. Spremljevalci so stali v pozoru, pozdravili so Hitlerja in se zopet vrnili v bunker, kjer so se razšli. Günsche je pozneje opisal prizor onim, ki ga jim ni bilo dano gledati. »Sežiganje Hitlerjevega trupla« je pripovedoval, »je bilo najstrašnejše doživetje, kar sem jih doživel v svojem življenju.«

Medtem pa je še neka druga priča opazovala celotni prizor. Bil je to eden izmed policijskih stražnikov, ki je prišel na kraj dogodka prav tako slučajno iz vzrokov previdnosti, ki bi ga morala izključiti s prizorišča. Pisal se je Hermann Karnau. Njemu je ukazal enako kot drugim stražnikom, ki niso bili v službi, napotil se je v kantino kancerske palače. Čez nekaj časa pa se je kljub prepovedi vrnil v bunker. Ko je prišel pred bunkerjeva vrata, je opazil, da so zaprta. Zato se je podal na vrt z namenom, da se

bo vtihtopil v bunker skozi zasilni izhod. Ko je stopil izza vogala pri opazovalnem stolpu, kjer je imel Mansfeld službo, je presenečen obstal, ko je zagledal pred seboj dve trupli, drugo ob drugem, tik ob vratih bunkerja. V istem trenutku sta trupli zagoreli obe naenkrat, tako da se je Karnauu zadelo, da se je to zgodilo povsem spontano. Drugače si Karnau tega nenadnega plamena ni mogel raztolmačiti. Videti ni nikogar, raz pa mogoč biti plamen rezultat sovražnega ognja, ker je bil oddaljen le tri stopinje od izhoda. »Verjetno je nekdo prižgal žvagalico s strani, kjer so se nahajala vrata«, je predpostavil Karnau, in ta njegova predpostavka je v bistvu točna.

Karnau je kratek hip opazoval trupli, ki sta goreli. Lahko je prepoznal, čeprav je bila Hitlerjeva glava zdrobljena. »Pogled nanj« tako je pravil pozneje, »je bil odvraten do skrajnosti.« Nato je odšel v bunker, in sicer skozi zasilni izhod. V bunkerju je srečal Sturmabführerja Franza Schedleja, oficirja, ki je poveljeval eskorti SS Schedle, in je bil baš od bombardiranja ranjen v nogo. Odhajal je z muco. »Führer je mrtve«, je rekel, »zunaj ga sežigajo.« in Karnau mu je pomagal, da je odšel dalje.

Mansfeld, ki je bil v službi v stolpu, je prav tako opazoval sežiganje trupel. Ko se je povzpnil na stolp, ko ga je bil Günsche odgnal z vrta, je opazoval skozi lino velike steber črne dima, ki se je dvigal z vrta. Ko se je dim polegel, je

opazil isti dve trupli, ki ju je bil že videl, ko so ju nesli po stopnicah. Sežigajo so ju. Ko so se spremljevalci pogreba zopet umaknili pod streho, je prizor opazoval še naprej. Videl je esesovce, kako prihajajo v predledih iz bunkerja in da polivajo še več bencina na trupli, da bi še nadalje goreli. Nekoliko pozneje ga je v službi zamenjal Karnau, in ko mu je ta pomagal, da se je spustil s stolpa, sta odšla ponovno ogledovat goreči trupli. Sedaj so spodnji deli telesa že zgoreli in so bile vidne kosti Hitlerjevih nog. Uro kasneje je Mansfeld ponovno obiskal mrtvi trupli, ki sta še vedno goreli, vendar je ogenj že ponehaval.

Popoldne je poskušal še tretji član policijske straže opazovati prizor sežiganja trupel. Bil je to Hans Hofbeck. Vzpel se je po stopnicah iz bunkerja in je stal pod izhodnim obokom, kjer pa ni mogel ostati. Zadah po sežiganem mesu je bil neznošen in ga je pregnal z mesta.

Pozno ponoči je Brigadeführer Rattenhuber, šef policijske straže, stopil v »pasji bunker«, kjer so stražniki preživljali svoj prosti čas, in se pogovarjal z nekim narednikom eskorte SS. Rekel mu je, naj se obrne na svojega poveljujočega častnika Schedleja in naj vzame s seboj tri zanesljive moše, da bodo sežigali trupla. Brž nato se je Rattenhuber vrnil v »pasji bunker«, kjer se je obrnil do stražnikov in jih opozoril, naj ohranijo dogodke tega dne v najstrožji tajnosti. Vsakdo, kdor bi o tem kaj črnil, bo ustreljen.

(Nadaljevanje prihodnje)

Potujoči kino Ljudske prosvete okraja Trbovlje ima uspehe

Dva meseca je poteklo, odkar si je Ljudska prosveta okraja Trbovlje preskrbela filmsko aparaturo za svoj potujoči kino z namenom, da tudi našim vsem in vsem od naših okrajnih centrov oddaljenim krajem, kjer nimajo še kinematografov, nudi filmsko umetnost.

Prvi uspehi te kulturne ustanove kažejo zlasti v naših kmečkih predelih umestnost in koristnost nakupa in na namen potrebne posebne kino aparature. Skrajša so nekateri naši kmetje z nekakim nezaupanjem sprejeli prve filmske predstave, posebno pa ni bila všeč ta novost tistim konservativnim, na vse staro usmerjenim kmečkim vladikom, ki jim ni do tega, da bi se naš podeželski človek tudi na ta način izobraževal in si širil svoje kulturno obzorje. Le-ti so dejali, da je vse to za našega kmečkega človeka »nepotrebnost izguba časa« in da bo film posebno škodil naši vaški mladini.

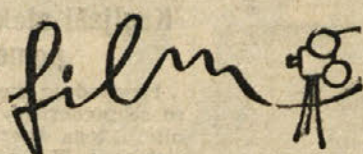
V resnici je pa popolnoma drugače. Imeli smo priliko videti, da si naši kmečki ljudje želijo filmov, zlasti poučnih in zabavnih, in da se tej ustanovi ni treba bati, da bi bile predstave z dobrimi filmi slabo obiskane. V Mlinšah bo na primer okrajni potujoči kino priredil

redne kino predstave in se skoro vsi tamkajšnji kmetje, posebno pa vaška mladina, veselijo vsakega filma, ki jim prinese kaj novega, zabavnega in koristnega. Pred kratkim so prireditelji pozabili nabiti zadnji oglas na oglasno desko, naši kmetje in mladina so pa že vpraševali v kmečki zadrugi in še druge, če to pot ne bo kino predstave. Res je, da so privikrat sprejeli film z jezupanjem. Vse to pa je bil le trenutni pojav. Danes si vsi ti ljudje ogledujejo dobre filme z resničnim veseljem — da, celo z navdušenjem. Naši kmečki ljudje imajo v tem pogledu svoje posebne želje in ne marajo vsakega filma. Nekateri si želijo predvsem naše domače slovenske filme, spet drugi, zlasti mladina, se pa ogreva za tuje. Na kmetih prevladuje želja po naših domačih filmih. Ko sem govoril o tem s starim kmetom Tonetom, mi je dejal približno takole: »Gospodom duhovnikom, posebno nekaterim, ta novost verjetno ne bo pri srcu. Zlasti jim ne bo všeč, ko bodo na predstavi videli tudi mladino. Spet bodo poskušali preprečevati obisk predstav. Morda bodo ponekod tudi uspeli, toda ne za dolgo. Če bo film dober, ga bomo toplo spre-

jeli, če bo pa slab, ga bomo seveda zavrnili.«

Mislím, da k tej izjavi komentar ni potreben. Prva in najvažnejša naloga naše Ljudske prosvete je, da preskrbi za naše podeželske kraje in kmečke ljudi res dobre, vzgojne in zanimive filme, zlasti takšne vsebine, ki bodo prikazovali našo stvarnost. Seveda si naš kmet želi tudi veselih in zabavnih filmov. ki bodo z zdravim humorjem razvedrili našega kmečkega človeka po njegovem težkem delu. Važno bi bilo tudi, da prireditelji pred vsakim filmom razložijo vsebino in namen filma, da si bo naš preprosti podeželski človek ustvaril pravilno sodbo o vsakem prikazanem filmu. Naši šolniki v teh predelih našega okraja si pa želijo tudi takih predstav, ki bi bile primerne za naše pionijske otroke, da bi se tudi ti spoznali z našimi filmi in se ob njih učili in razvedrili. Posebno si želijo čimprej našega »Kekca«.

Omenimo še, da po naših podeželskih krajih za nekaj tednov ne bo kinematografskih predstav — to pa zaradi tega, ker je filmska aparatura trenutno v tovarni »Iskra« v Kranju v generalni reparaturi. Ko bo aparat temeljito popravljen in izboljšán, bo potujoči kino našega okraja spet začel z rednimi predstavami. —M—

Ameriški film: »Krvna osveta«

Korziška 1825. Po samotnih goščah in po hribih se skrivajo banditi, ki jih sicer francoska policija preganja, toda težko jih je spoznati. Bandit na Korziki ne pomeni to, kar ropar. Banditi so tam ljudje, ki imajo čut za poštenje in čast, samo da ne priznajo drugega zakona za razen navo medsebojnih sporov razen krvne osvete.

Barracini je ubil posestnika Antonia Della Robbia. Po običaju bi ga moral maščevati najstarejši sin. Ker je bil daleč v Franciji, ga je sestra Colomba težko čakala, da bi poravnala za hrbni uboj. Orso Della Robbia se je deset let potikal po svetu s francosko vojsko. Po Waterloojski bitki se je vrnil domov. Colomba, ki je gorela od maščevanja, je komaj spoznala. Korzičanom se je zdel tuj. S seboj je pripeljal zarobenko Angležinjo Nevilovo in njenega očeta polkovnika. O krvni osveti, o ven-

deti ni hotel nič slišati. Colomba je zato s svojima prijateljskima banditom Pedrinom in kmetom Brandom toliko časa iskala krivca očetove smrti, da je pregovorila Orso za dvoboj z Barracini jevim najstarejšim sinom v Dolini hrastov. Barracini jevi, pravi ubijalec, so pripravili Orso zasediti, da bi ga zahrbito ubili. Prišlo pa je do boja, v katerem je padla kot nova žrtev Colomba. Orso je bil pa ranjen. Nesmiselne krvne osvete se vleče iz roda v rod. To je najbolj sprevidel Orso. Kljub temu da je bila na njem vrsta za maščevanje, je hotel biti prvi, ki bi začel zakonito pred sodišči poravnati rodbinske spore. Korziška ne sme postati veliko grobišče mrtnje in medsebojnega sovraštva. Ne več zob za zob in oko za oko. Pravica in ljubezen naj zmaga nad življenjem.

Kino »Svoboda Center« v Trbovljah (Delavski dom) bo predvajal v bližnjih dneh prednje navedeni ameriški film. — Kino »Svoboda« v Zg. Trbovljah bo pa imel prihodnje dni na sporedu francoski film »Ustreljen ob zori«. — Razpored predstav bo razviden z lepokov in reklamnih omari.

VSEM DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM NA PODROČJU OKRAJA TRBOVLJE IN LITJE!

V mesecu januarju in februarju bodo občni zbori naših društev in organizacij, kjer bodo ta podala pregled svojega dela v preteklem letu. Ker bi naš list rad priobčil poročila o delu naših organizacij in društev, jih prosimo, da nam pošljijo te referate, da tudi v »Zasavskem vestniku« objavimo prizadevanje in uspehe naših organizacij in društev. — Vsa poročila pošiljajte uradništvu »Zasavskega vestnika« v Trbovljah.

Kotiček za naše pionirje

Nagradna slikanica za pionirje

Dragi pionirji in pionirke! Roslikajte sneženega moža ozroma dekice in deklice okrog njega z različnimi barvnimi svinčniki ali pa z barvicami. Sneženemu možu lahko napravite črno nos, kakor ga ima v resnici.

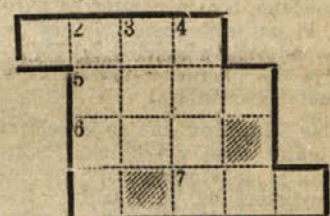
likal to zimsko podobo, tem več upanja ima za nagrado, ki je obenem tudi pohvala. Obilo uspeha! Se nekaj. — Če nam boste slikanico poslali, potem jo seveda lahko pravokotno in skrbno

ker se maže), nato pa s trdim, lepo ošljenim svinčnikom slikanico prebršite (prekopirajte) na kak podložen boljši papir, ki se bo dal lepše poslikati z barvicami. Črtice, ki jih boste s karbonskim papirjem prerisali, bodo prevlečile s črnino, še bolje pa s črnim tušem, nato pa začnite delati z barvicami. (Pripomba: karbonski papir redčemu tistemu papirju, ki se uporablja pri pisanju na pisalni stroj za napravo prepisov ali kopij, kakor pravimo.)

NAGRADNA KRIŽANKA ZA PIONIRJE

Boste rešili spodnjo križanko? Menda ne bo pretežka. Poslala nam jo je Hermina Gačnik dijakinja II. c razreda trboveljske gimnazije

ČRKE: A, EE, I, J, K, LL, M, N, OO, S, T, V.

Vodoravno: 1. pot čez reko; 5. lepilo; 6. reka v Afriki; 7. žensko ime

Navpično: 2. ima vsaka hiša; 3. kurir (množ.); 4. ljubka žival v hlevu.

Rešitve nam prinesite ali pa pošljite do sobote, 23. januarja popoldne v uradništvu. Izrebanemu bomo dali v spomin lepo mladinsko knjigo

REŠITEV MAGIČNEGA KVADRATA

Spet so nam naši pionirji poslali ali pa prinesli sami cel kup pravih rešitev našega magičnega kvadrata v zadnji številki »Zasavskega vestnika«. — Rešitev se glasi: 1. soba; 2. okel; 3. Bevk; 4. Alko

Strogi žreb je prisodil, učenca Avgustu Predovniku, učenca II. razreda nižje gimnazije v Hrastniku, ki na ob priložnosti pošlje v naše uradništvu po objavljeni knjižno darilo.

FILMSKE ZANIMIVOSTI

»Greta Garbo« ni bila nikoli moja ljubica!

Tako je odgovoril stari, danes že sivi lastnik velike trgovske hiše Christian Bergström iz Stockholma časniškim poročevalcem, ki so ga stalno nadlegovali za izjavo, odkar so slišali, da je bil stari, simpatični Bergström nekoč mladostna ljubezen slavne Greta Garbo. Bergström je novinarjem priznal le, da je bila Greta Garbo kot mlado dekle učenka v neki njegovi trgovini. »Bila je pripravna in spretna učenka,« je pripovedoval Bergström radovednim časnikarjem. »Edino, kar sem ji dolgo časa zameril, je bilo to, da je »božanska Greta« takrat kot najmlajša učenka v mojem podjetju nekake dne, ko smo imeli visoko sezono in mnogo dela, kratkomalo brez prošnje za dopust pobežnila iz službe in šla k filmu.«

Sedaj je stari Bergström o veliki filmski igralci seveda že davno drugačnega mnenja. Dejal je, da je bilo gotovo najpametnejše, kar je mogla tedaj napraviti njegova 16-letna učenka Greta Gustafson — tako se je namreč Greta Garbo nekoč pisala — iz katere je postala pozneje »božanska Greta Garbo«. ki jo je občudoval ves svet.

Margareta Lockwood ni pretirano sramežljiva

V svojem najnovejšem filmu se pokaže omamno lepa angleška gledališča in filmska igralca Margareta Lockwood za deset sekund brez kakršne koli obleke v vsej svoji naravni lepoti. V Angliji imajo filmski cenzorji toliko smisla za lepoto, da se niso spotikali, če se prekrasna Margareta Lockwood — pri nas jo poznamo n. pr. iz filma »Noro srce« — pokaže javnosti neoblečena. Zanimivo pa je, da so v Ameriki v tem pogledu bolj strogi. Tamkaj so ta »kočljivi« prizor iz filma izstrigli. Američani bodo torej

Obisk kinematografov v Ameriki je močno nazadoval

Kljub vsem prizadevanjem ameriških filmskih producentov še vedno pada obisk ameriških kinematografov. Obisk je nazadoval v zadnjih sedmih letih za nič manj kot 43,8 odstotkov. Krivdo za ta pojav je največ iskati pri televizijskih aparatih, ki bodo kmalu skoro že v vsaki ameriški družini.

Joan Crawford v cowboyskem filmu

Kakor beremo, se je Joan Crawford izjavila, da bo nastopila v nekem napetem cowboyskem filmu z Divjega zahoda. Vsi njeni občudovalci (pri nas je posebno v lepem spominu iz filma »Njen obraz«) se radovedno vprašujejo, kako se bo ta prefinjena karakterna igralka znašla v svoji vlogi med divjimi cowboji.

3-D že letos pri nas?

Kakor znano, se trodimenzionalni film, kjer gledamo vse slike in prizore naravno kakor v gledališču širi po vseh velikih kinematografih v Ameriki in tudi bioskopi v Evropi se pripravljajo na to veliko filmsko novost. V zadnji številki »Glas Gorenjske« pa beremo, da bomo plastični film videli verjetno že letos tudi v Sloveniji. Če bo šlo vse v redu in bo sreč — tako pravi ta list — bo v Kranju najpozneje meseca julija prva predstava trodimenzionalnega filma.

Seveda pri nas, kot po vsej Evropi, kjer so največkrat premajhne kino dvorane, ne bomo mogli uvozovati plastičnih filmov »Panoramas«, kjer so potrebni kar 4 projektorji in poloblasto filmska platno. Tak kino so si lahko privoščili za zdaj samo Američani v New

Yorku. Tudi ne bomo videli pri nas še plastičnih filmov po sistemu »Ciperama«, ki terja montažo treh projekcijskih aparatov. Prav tako je za naše razmere neuporaben sistem »Cinemaskope«, ki prikazuje filme na malo zakrivljenem platnu z enim ali dvema projektorjema. Vsi ti trije sistemi imajo namreč to slabost, da zahtevajo izredno veliko projekcijsko platno — od 11—23 metrov velikosti, ki jih v naših evropskih kinematografskih dvoranah ni mogoče namestiti, ker so premajhne.

Zato pa bomo v naših bioskopi gledali »3-D filme«, kjer brez polarizacijskih očal vidimo na platnu dve za 6,5 cm premaknjeni sliki — z očali pa plastični film kakor v Ameriki. Ta način je tudi najcenejši. Treba ni drugega kot dva projektorja in dve kopiji filma A in B, ki pa morata v aparaturi teči seveda sinhrono (istočasno). Za kopijo A in B sta potrebna torej samo 2 projektorja, ki jih ima skoro vsak boljši kino v Sloveniji — treba pa je, da bo med predstavo samo en odmor povečati filmski boben od 800 na 1700 m filmske dolžine. Tovarna »Iskra« v Kranju je že začela izdelovati projektorje za 3-D filme. Prvi sistem pri nas bo torej tak kot v ostali Evropi.

Medtem ko so v »Iskri« že skončali izdelavo prvega 3-D projektorja, se v tej tovarni sedaj že ukvarjajo s teoretičnim študijem »Cinemaskopa« ter bodo že v bližnji prihodnosti izdelali prototip takega filmskega projektorja. Najzanimiveje in najnovejše je to, da bo novi cinemaskop projektor tovarne »Iskra« uporabljen za navadne za 3-D in za cinemaskopne filme. Kako bodo to napravili, je pa seveda še skrivnost tovarne »Iskre«.

V Kranju bodo torej — kakor smo povzeli po navedenem listu — predvideno gledališni film najpozneje v letosnjem juliju. —ci.

F. F. B.:

»Seveda bom malčal...«

Tako sem torej čakal v temnoroče tapingarji sobi na črni usnjeni zof, ki je stala pod podobo kraljice Viktorije. Res je trajalo samo četri ure do povratka doktorja. Z njim sta stopila v sobo še dva druga gospoda. Na obrazih vseh treh sem opazil nekakšno prepadenost. Mladi doktor je predstavil oba svoja spremljevalca. Slišal sem dvakratni proforski naziv. Segli smo si v roke in se priklonili. Nato si je eden izmed obeh starejših gospodov nerazumno po pravljaj svoja rožena očala na nosu in dejal: »Da povem prav na kratko: vaš pes je poginil na otroposti vašega telesa. Naši smo na psu takšne velikanske množice tetanusovega bacila, da stojimo pred pravo uganjo. Ali nam lahko poveste, kaj pomeni robec, ki je ležal pri poginulemu psu? Tudi robec je bil močno okužen s tetanusovimi bacili.«

Pogledal sem gospoda z rožnimi očali. Cutil sem, da sem pobledel. Vendar sem zamogel odgovoriti še kolikor toliko čvrsto: »Robec je moj. Imel sem psa rad in sem mu z gobca, preden je poginil, obrisal sline.«

»Kdaj je pes poginil?«
»Sinoči.«
»Presosor me je gledal in se poskušal nasmehljati: »Srečo imate, da stojite še zdravi pred nami. Majhna poškodba na roki, najmanjša ranica na prstu in — okuženi bi bil! Psa vam ne morem vrniti. Takoj ga bomo uničili in sežgali. Prav tako robec in kovček. Žal nam je, a ne moremo drugače. Prav gotovo niste slutili, v kakšni veliki nevarnosti ste bili.«
»Seveda ne. Mislil sem na nekašno zastupitev, zaradi katere je pes poginil.«
»Profesor je priklimal. »Rad bi vas še vprašal, če slutite, kje se je pes okužil. Stanujete v Londonu?«
»Ne, v okolici.«
»Govorite kaj z vašim domačim zdravnikom. Obrazložite mu ta zanimiv primer. Morda vam bo dal kakšno injekcijo proti tetanusovi infekciji.«
Vsi trije gospode so se priklonili, nato pa odšli. Stari sekretar, s katerim sem prej govoril, mi je dal račun. Plaćal sem dvanaest šillingov in odšel.

Cesta Euston Road me je sprejela s hrupom in svažim zrakom.

Majhen moder avto se je ustavil na robu ceste. Skoro bi me bil zadel z blatniki.
John Dickson je bil v avtu in me pozdravil: »Dober dan, doktor. Calillati Povožili vas bodo!«
»Bil je res čuden pozdrav. «Dober dan, gospod Dickson! Zakaj me bodo povzeli?«
»Nihče v Londonu si ne sme na cesti dovoliti tako globoke zamisljenosti. Kam nameravate? Vas lahko vzamem s seboj?«
»Mislil sem — da, hotel sem iti domov.«
»Tudi jaz. No, vstopite!«
»Skrajša sva malo govorila. Dickson je na kratko omenil, da prihaja z borze in da kupeže na njej še vedno slabo, zlasti z vrednostnimi papirji pomorskega prometa.«

Na cesti je bilo živo in Dickson je moral voziti previdno.
»Doleta vas je težka izguba, gospod Dickson. Jay Eddington je bil vaš prijatelj in poslovni tovariš.«
»Da,« je odgovoril Dickson nekako nerad. Krmaril je s avtom z zanesljivo hladnokrvnostjo velikomislivega človeka. Ni bil videti zgovoren in tako sem molčal tudi jaz. Sele ko sva bila daleč izven Londona in sva vozila po slabo asfaltirani cesti proti

jugovzhodu, mi je Dickson odgovoril na moje pripombo, odgovoril tako, kakor da bi bil zadnje kl ure komaj pol minute: »Eddington ni bil več moj prijatelj in nameraval sem vse poslovne zveze z njim raztrgati. Seveda mu nisem želel smrti. Toda zgodila se je nesreča in smrt je sama rešila najino vprašanje.«

»Bil sem trdno prepričan, da je bil pokojnik vaš prijatelj.«
»Na videz je res izgledalo tako. Zdi se mi, da človek lahko živi leta in leta s kakšnim drugim, ne da bi ga spoznal v dušo. Eddington se je zadnje čase spremenil — še bolje rečeno: zgodilo so se stvari, kjer sem imel priložnost spoznati njegov pravi značaj.«
»Anthony mi je pripovedoval, da ste imeli poslovne difference z Eddingtonom.«
»Bilo je to še več. Če gre samo za razlike v mnenjih, se je le mogoče še kako rešiti. Anthony vam je verjetno povedal, da mu Eddington ni izplačal zneska za prodano hišo. Anthony pa ni bil edini človek, ki se mu je tako zgodilo. Eddington se je nameraval spustiti na borzi brez dovolj privolitve v neko sicer kratkočasno, vendar tvegano kupčijo. Ker je bilo najinega denarja za njegovo namero premalo, je hotel za nevarno kupčijo

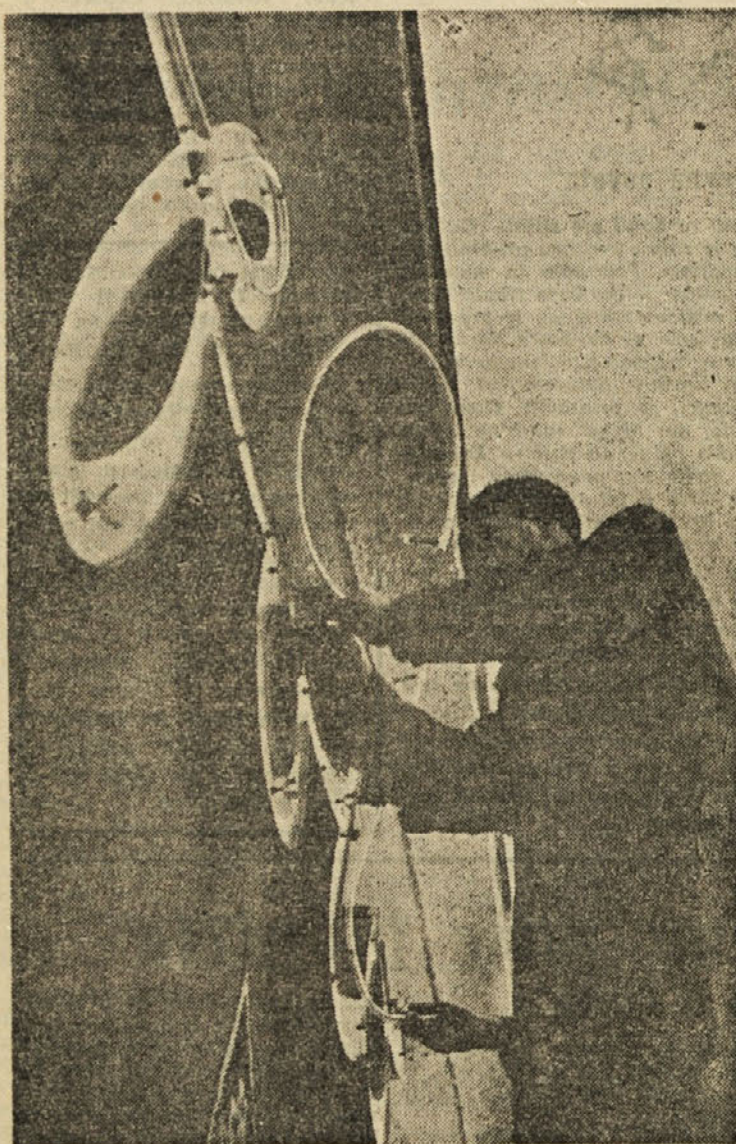
uporabiti še denar najinih strank. Zaradi tega sva se hudo sporekla, kajti odklonil sem privolitve v dvomljivo kupčijo.«

»Od tega je že precej časa, kajne?«
»Ne. Odločilen razgovor o tej stvari sva imela šele včeraj popoldne. Imela sva nastop, ki mi je odprl oči. Uvidel sem — kakor sem že omenil — da tega človeka dolga leta sploh nisem poznal. Ni bilo sledu o kakšnem prijateljstvu. Nastopil je proti meni z očitnim sovraštvom in željo, da bi me uničil, to pa zaradi tega, ker sem mu rekel, da bom njegove kupčije preprečil. Najina pogodba mu namreč ni dovoljevala, da bi me izločil, zato je poskusil, da me postavi pod duševni pritisk: izmislil si je neko nesramno laž, da bi me z njo omehal.«

Razgovor sva imela v najini privatni pisarni. Ko sem pod njegovimi besedami in izmisljenimi očitki na stolu odnevenel, je nenkrat spremenil taktiko. Bil je spet stari dobri prijatelj, ki mi je dal roko na ramo in rekel: »Kakor vidiš, ti ni treba imeti do Anthonyja niti najmanjšega obzira.« — Takrat sem vstal in ga udaril po obrazu.«

John Dickson je z obema rokama čvrsto držal za volan. Najbrž prečvrsto, zato je avto začel plesati po cesti. »Ali naj te za-

menjam?« sem ga naglo vprašal. Zmajal je z glavo. Spet je imel avto v oblasti. S spremenjenim glasom in precej tiše je začel govoriti, kakor da bi se sramoval: »Čudno, kajne, da vam vse to pripovedujem. Vendar sem se moral nekomu izpovedati. Sedaj mi je odleglo. Ani tega nisem mogel praviti, pred Anthonyjem me je pa bilo sram. Vi ste sicer tujec, vendar nekako sodite v našo družbo, zlasti še, ker ste sodoživeli to tragedijo.« Obrnil je glavo proti meni: »Me razumete?«
»Priklimal sem mu. »Laž, kakor ste prej rekli, ki si jo je Eddington izmislil...«
»Ne,« me je ustavil. »Nobene besede več o temi! Z levico je segel v žep svojega jopiča in potegnil iz njega zavitek cigaret. Dal sem mu ogenj. Nato sva molče kadila daljšo progo.«
»Ali je bil njegov zakon srečen?«
Dickson je razmišljal, preden je odgovoril: »Mislím, da je bil. Vsaj prej je bil njun zakon srečen. Vendar pa Edith ni žena, ki bi kdaj koli potolažila ali pokazala, da je v zakonu razočarana.«
»Res je tako. Hladna žena je to. Vsaj svoja čustva zna obvladati. Sinoči sem jo opazoval, ko je stala pred svojim mrtvim možem. Niti solze ni potolažila.«
(Dalje prihodnjik)

Ureditev prve neonske svetlobne reklame, ki opozarja prebivalstvo Trbovelj na nov odprtji »Foto« atelje.

Kegljači steklarne so se pomerili

Predzadnji nedeljo dopoldne so se pomerili v kegljanju ljubitelji tega športa v hrastniški steklarne. Tekmovali so v treh skupinah nameštenci tovarne, delavci notranjega obrata in delavci brusilnice. Za tekmo je bilo precej zanimanja. Vsi so pričakovali, da bo dal najboljši kegljač notranji obrat, vendar ni bilo tako. Brusilci so se zavzeli in dosegli najboljši rezultat, akoravno niso imeli predhodnega treninga.

Tako so člani tovarniške brusilnice podrl skupno 305 klinov; najboljši med njimi je bil Blaž Keber z 10 točkami, nadalje Franc Poljšak z 9 točkami. Na drugem mestu so steklarji iz notranjega obrata, ki so prevrnili 255 kegljev. Najuspešnejši v tej skupini je bil Ernest Pufler z 11 točkami in Ivan Stoklas z desetimi.

Nameštenci so pa imeli smolo in so zasedli tretje mesto. Podrli so 197 klinov. Najboljši med njimi je bil Ivan Rancinger z 8 točkami.

Taka tekmovalna bodo prirajali letno dvakrat, in sicer spomladi in jeseni. Rigo

KULTURNIKI V RADEČAH SO PRIDNO NA DELU

Tudi v Radečah so tamkajšnji kulturniki poživili gledališko dejavnost, saj pripravljajo kar tri premiere. Tako bo že 23. in 24. januarja premiera opere »Planinska roža«, ki sta jo pripravila dr. Karel Matko in tov. Pešec st. Še v teku tega meseca nameravajo dati na oder tudi ameriško komedijo »Draga Ruth« — v februarju, in sicer na pustno nedeljo, pa komedijo Jaroslava Haška »Dobri vojak Švejk«.

Gnitje krompirja

Da krompir ne gnije pozimi, ga je treba jeseni izkopati ob suhem vremenu in ga spraviti v suho in primerno toplo klet. Pri tem ga ne smemo preveč premeštevati, da se ne obolče in ne rani. Shranjujemo ga torej na podo, ki ga napravimo iz močnih letvic, ne pa na golih tleh. Ako nimamo v kleti takega podo, posujemo po tleh pepel. Krompir obvarujemo pred gnitjem tudi s tem, da ga posujemo z ogljenim prahom ali pa z gašenim apnom. Apneni prah se sicer zaje v olupke, vendar se z lupljenjem odstrani. Prašiči lahko jedo tudi tak krompir, ker jim celo koristi, ako pride v želodec nekaj apna, ker dobe po njem močnejše kosti.

Gniliga in nagnitega krompirja tudi ne smemo puščati po njivah, ker bo potem drugo leto še bolj gnil. Razen tega se na takih njivah vgnezdijo mnogi črvi in miši. Gnil krompir je treba globoko zakopati ali pa sežgati.

Zmrzel krompir postane sladek. Da izgubi ta okus, ga olupljenega pustimo dalj časa v vodi. Ako leži zmrzel krompir več časa v zmerno toplem prostoru, izgubi tudi sladkobo.

Krompir kali prezgodaj, če je v pretopli shrambi. Kali so strupene in jih ne smemo dati živim. Tudi krompirju samemu škoduje in mu uničuje redilne snovi. Zato tudi star krompir nima pravega okusa. Dobro je, če krompirju redno odtrgavamo kali in s tem preprečujemo zmanjševanje njegove hranilne vrednosti. Kakor mraz, je tudi toplota sovražnica krompirju.

Bolniška hrana

Hrana, ki jo dajemo bolniku med boleznijo, je večkrat večje važnosti kot samo zdravilo. Navadno jo določijo zdravniki (dieta). Če pa bolnik ni tako nevarna, da bi bila potrebna zdravniška pomoč, pa razumna in razodna gospodinja lahko sama pripravi hrano bolniku.

V prvi vrsti mora biti vsaka jed, ki je namenjena bolniku zelo čista in dobro kuhana ter kolikor mogoče lepo servirana, da vzbudi bolniku tek. Jed, ki se jemlje tople, naj bodo res tople — jedi pa, ki naj se uživajo mrzle, naj bodo zadosti hladne. Masline jedi nikakor niso primerne za oslabilen želodec. Zato poberemo z juhe vso mast, ki se nabere na površju. Kot za belu uporabljamo surovo maslo. Mast in tudi kuhano maslo je premočno. Ne dajajte bolniku svežega kruha, zlasti ne sredice, ker je težko prebavljiva. Najpri-

Trboveljski namizno-teniški igralci v Kranju

Pred dnevi so v Kranju odigrali tradicionalni namizno-teniški turnir, na katerem so sodelovali namiznoteniški igralci iz Kranja, Jesenice, Ljubljane, Trbovelj, Kočevja, Skofje Loke, Tičice itd. Tekmovanje je bilo zaradi tolikega števila igralcev in načina tekmovalja — igrali je moral vsak z vsakim — zelo naporno. Na tem dvodnevnem turnirju je član Rudarja, pionir Repše zasedel II. mesto v LR Sloveniji za pionirje in je bil tako uspeh v primerjavi z lanskim letom (4. mesto na Bledu) še bolj prepričevalen.

Rezultati pionirjev: 1. Teran (Projektor, Kranj) 9 zmag (brez poraza); 2. Repše (Rudar, Trbovelje) 8 zmag (1 poraz); 3. Zezlina (Projektor) 7 zmag (2 poraza); 4. Mavenci (Kočevje); 6 zmag (3 porazi); 5. Mrzole (Skofja Loka) 5 zmag (4 porazi).

mernejši kruh za bolnika je prepečenec ali vsaj skorja. Prepečen kruh dobimo pri peku, ga tudi v vsaki kuhinji ga lahko napravijo sama. Zreži bel kruh na kose za prst debelo. Te rezine položi na ploščico, ki ima luknjice ali pa na posebno mrežico ter jo drži toliko časa nad žerjavico, da kruh dobi lepo rumeno skorjico. Ako ga pečemo nad plamenom, se ti zažge. Mrzlega pa polji z vročim mlekom, prej pa ga namaži s surovim maslom in potrosi s sladkorjem. Ta jed je zelo dobra tudi za otroke.

MLEČNA JUHA. — Razbeli v ponvici ali kozici žličko masla ter primešaj žličko bele moke. Pomešaj prav hitro, da se nič ne zarumeni, ter zalij z mlekom, osoli in kuhaj 5 do 10 minut. To juho pije bolnik čisto ali s kruhom, najbolje s prepečencem.

MEHKO KUHAJO JAJCE je najboljša, ako ga denemo v vrelo vodo in kuhamo 3 minute. S takim jajcem serviramo košček

belega prepečenega kruha, namažanega z maslom. Jed je izredno prebavljiva in jo bolnik lahko uživa pri vsaki težki bolezni.

NA VODI OCVRTO JAJCE (jajce na oko) je boljše kot na maslu. Zavri v pivti kozici prav malo vode ter izlij vanjo jajce, katero si prej ubila na krožnik. Pazi, da se ti ne razlije, ampak da ostane lepo celo. Ko se v vodi beljak dovolj strdi (kakor na maslu), ga vzemi z luknjičavo lopatico ali pa s širokim nožem iz vode ter ga položi na košček toplega prepečenega kruha. Lahko daš tudi jajce samo. Jajce, ocvrto na vodi ali maslu, se lepo opeče, ako ga za nekaj trenutkov pokriješ s pokrovko. Beljak naj bo strjen, rumenjak pa le toliko, da se pregreje in se lahko še kruh omaka v njem. Na vodi ocvrto jajce je lažje prebavljivo kot na maslu, hkrati pa ohrani vse sestavine in taki obliki kakor mehko kuhano. Uživa ga lahko vsak bolnik in otrok, celo po težki operaciji.

Priglasitev zaposlitev v tujini

V začetku prejšnjega meseca smo v našem listu objavili, da vse osebe, ki so bile zaposlene v tujini — razen v Franciji — svoje zaposlitve v tujini priglasijo Zavodu za soc. zavarovanje. Odziv je bil majhen, kar priča, da se naši ljudje ne zavedajo, kakšnega pomena je zanje in za državo, da registramo vse zaposlitve naših ljudi v tujini. Nepripravljenih zaposlitev ne bomo mogli upoštevati pri uveljavljanju pravic iz socialnega zavarovanja v tujih državah, zaradi česar bo oškodovan prizadelec sam, na drugi strani pa tudi naša država, ki od zavarovalnih zavodov v tujih državah ne bo prejela ustreznih povračil.

Zaradi dosedanjega premajhnega odziva in v namenu, da zberemo čimveč takih priglasitev, je Republ. zavod za soc. zavarovanje rok za sprejemanje teh priglasitev podaljšal do 31. januarja t.l. Vabimo vse ljudi iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika, ki so bili kdaj koli zaposleni v tujini, da svoje zaposlitve čimprej priglasijo Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Trbovljah ali pa njegovim podružnicam v Zagorju in Hrastniku.

Priglasitve sprejemamo vsak dan med uradnimi urami. Priglasitve za sektor Radeče se

bodo sprejemala v petek, 22. t.m. in torek, 26. t.m. ter v petek, 29. t.m. v Domu onemoglih v Loki pri Zidanem mostu ter v pisarni občine Radeče.

Prosimo podjetja, ustanove, sindikalne organizacije in društva upokoencev, da ponovno opozoreto člane svojih kolektivov na ta razglas. — Naj ne bo nikogar, ki ne bi priglasil svojih zaposlitev v tujini!

Okrajni zavod za soc. zavarovanje v Trbovljah

OBVESTILO

Ker se je v Trbovljah spet pojavila kokoška kuga, bo okrajni veterinar izvršil zaščitno cepjenje kokoši. — Interesenti naj se zgledajo pri kmetijskem referentu LOMO Trbovlje. Cepjenje bo stalo 5 din od kokoši. LOMO Trbovlje.

OPOZORILO

Do 15. februarja t. l. je treba plačati na račun 614-329602 Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje (Posebne takse), ali pa pri blagajni LOMO Trbovlje vse posebne takse, ki se pobirajo na območju tega ljudskega odbora po odloku, objavljenem v Uradnem listu LRS štev. 39/53.

1. Za reklame, ki se zaradi materialne koristi obesimo ali kako drugače pritrđijo, napišejo ali naslikajo na zidove, ali v notranjosti javnih lokalov, na ograjah, v zloženih oknih in podobno (tudi napisne table): a) do 1/2 m² 400 din; b) 1 m² 800 din; c) do 4 m² 1500 din; d) nad 4 m² 2500 din. — 2. a) od posesti psov, starih nad 6 mesecev: a) za čuvaje 200 din; b) za lovske pse 200 din; c) za luksuzne pse 800 din. — 3. a) od posameznega biljarda v javnih lokalih 1000 din; b) za kegljišče 1000 din; c) od vsakega paketa igralnih kart v javnih lokalih 500 din.

(Iz tajništva Sveta za gosp. in komunalne zadeve pri LOMO Trbovlje)

IZJAVA

Nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravila moja žena Antonija. — Franc Rupar, Hrastnik, Kolonija 129.

PREKLIC

Preključem besede, izrečene proti Pavli Kumlanc, Hrastnik. — Ivana Grčar, Hrastnik 68.

Zahvala kolektiva vodstvu steklarne

Ze dalj časa se je nekaj »pripravljalo« v delovnem kolektivu naše steklarne. Predsednik sindikalne podružnice v tovarni se je večkrat oglašil v brusilnici hrastniške steklarne ter se zanimal, ali je naročeno že zgotovljeno ali ne. Delo pa je bilo skončano. Šlo je namreč za dario, ki ga je delovni kolektiv tega podjetja pripravil za direktorja in glavnega inženirja v hrastniški steklarne.

Na Silvestrov dan se je celotni kolektiv zbral v važnici tovarne, kjer je vladalo največje zadovoljstvo, da je marljiv kolektiv srečno premagal vse težave v preteklem letu. Na tem sestanku so se vsi zbrani pomenili ob tej priliki o tem in onem — kaj vse je steklarški kolektiv napravil in dosegel v lanskem letu in kako bo z delom nadaljeval letos. Vezalnica je bila nabito polna kakor že dolgo ne. Agitacija za ta zbor vsega steklarkega osebja ni bila potrebna.

Ko so bili vsi zbrani, je predsednik tovarniške sindikata tov. Viktor Racki povzel besedo. Zahvalil se je kolektivu za sodelovanje v sindikalni organizaciji ter se dotaknil težkoč, ki jih je prineslo preteklo leto podjetju in kolektivu. Tov. predsednik je v svojem nagovoru poudaril, da se je tudi steklarški kolektiv v celoti solidiziral v vsem delovnem ljudstvom Jugoslavije v njegovi borbi za naše nacionalne pravice, ki nam jih hočejo krati v Trstu. Tudi hrastniški steklarji so brez izjeme vsi pripravljeni braniti naš Trst z vsemi ostalimi delovnimi množicami.

Šah v Trbovljah

Prejšnjo nedeljo so imeli člani šahovske sekcije »Rudarja« šahovski brzoturnir za prvenstvo v mesecu januarju. Ker se je te tekme udeležilo samo 9 šahistov, so igralci odigrali brzoturnir »dvokrožno«. V prvem krogu je zmagal mladinec Hinko Jazbec, ki je vse nasprotnike — razen Rugla in Sribarja, s katerima je remiziral — premagal. Sledila sta mu Vili Rugel, ki je izgubil partijo z Dušanom Galom, ter Mirko Sribar, katerega je premagal Rugel. Vrstni red v prvem krogu je bil ob koncu tale: Hinko Jazbec 7 točk, Mirko Sribar in Vili Rugel 6½ točke, Dušan Gala 4 točke, Zvonko Drnovšek 3½ ter pionir Miran Gala 2½ točke, Božo Fajdiga 1 in Franc Knez pol točke.

V drugem krogu je zmagal Mirko Sribar, ki je izgubil partijo s Taušičem. Zelo je presenetil Zvonko Drnovšek, ki je izgubil s prvim in z Jazbecem, ta pa je razen s prvakom izgubil igro tudi z Ruglom. Vrstni red v drugem krogu je bil naslednji: Mirko Sribar 7 točk, Hinko Jazbec in Zvonko Drnovšek 6, Ado Taušič 5, Vili Rugel in pionir Miran Gala 4 točke, Dušan Gala 3 ter Božo Fajdiga in Knez Franc po pol točke.

Skupno je zaslužen zmagal Mirko Sribar. Drugi je bil mladinec Hinko Jazbec, tretji pa

mi ramo ob rami pred italjanskimi grabežljivci.

V naslednjem se je tov. predsednik zahvalil direktorju podjetja, tov. Jožetu Klanjšku za njegovo prizadevanje in plodonosno delo s tovarniškim sindikatom. V zahvalo za vztrajno in neutrudno delo tovarniškega direktorja za gospodarski napredek steklarne in njenega kolektiva mu je predsednik v imenu celotnega kolektiva izročil krasno stekleno vazo, izdelano v domači tovarni. V tej vazi so se svetili prekrasni reči nagejlni kot priznanje direktorju za njegovo uspešno delo za 1000 delavcev in delavk obsegaajoč steklarški kolektiv. Enako darilo je prejel

za svoj trud tudi glavni inženir Edo Birsca.

Seveda sta bila nad to pozornostjo kolektiva oba važna čimtelja v podjetju prijetno iznenadena, saj na tolikšno pazljivost sploh nista bila pripravljena. To darilo, ki je priznanje obema tovarišem za njune zasluge v tovarni, naj bo hkrati porok, da je kolektiv hrastniške steklarne predan socializmu in da naši delavci znajo ceniti poštovanost svojih voditeljev.

Delavci in delavke steklarne želijo, da bi tovariš direktor in vsi njegovi najokrožni sodelavci vodili podjetje še vnaprej po dosedanjih poti, dokler ne bomo dosegli naš končni cilj — socializem. Rigo

Dajte nam uvoženo

Sredobežne sile, ki se pojavljajo med nekaterimi našimi potrošniki, niso v današnjem času morda slučajne — zahtevajo pa nujno, da nastopimo proti njim z odkrito in jasno besedo, zahtevajo nadalje široko pozornost celotnega javnega mnenja, če ne celotne komune.

Preveč očitno je že, da so nekateri naši ljudje v želji po snobizmu in ekstravagantnosti zašli le nekoliko predaleč, saj rušijo ugled našega poštenega in marljivega rudarja.

Mudil sem se v neki naši trgovski poslovalnici. Trije mladi ljudje so poleg mene kupovali britvice. Prodajalka jim je pokazala kar tri vrste teh britvic na-

šega izvora, ki so imele vse tri različne cene. Med tem časom so pa prišli v trgovino še trije fantje, verjetno tovariši prvih treh. Pridužili so se kupujočim in tudi sami začeli izbirati. Po kratkem pomenku so pa vsi že izbrane britvice naenkrat prodajalki vrnili iz zahtevani uvožene — inozemske! Ko jim je prodajalka vpludno pojasnila, da uvoženih britvic nimajo v zalogi in da so naše britvice v marsičem boljše od inozemskih, kjer so zlasti naše dražje še vedno cenejše od uvoženih, so fantje prodajalko surovo zavrtnili, »da so pršili kupovati, ne pa na sestanku«. Eden izmed teh »junakov« pa je celo dejal, da je vse uvoženo boljše kot naše. Nato so odšli iz trgovine trdno prepričani, da so ravnali pravilno.

Ali ni to primer, ki zasluži vso grajo? Treba je, da se ob njem pomudimo. Ali je mogoče, da naši izdelki, pa buo kakršni koli, zaostajajo za nekaterimi uvoženimi? Tendence podcenjevanja, ki so jih prinesli nekateri snobistični meščani iz naših velikih mest na podeželje, s katerimi skušajo ustvariti med ljudmi nekakšno vzdušje manjvrednosti vsega tistega, kar je naše, ne smemo dovoliti! Nič ne zanika, da so morda posamezni inozemski izdelki boljše od naših, zlasti tisti, ki jih pri nas izdelujemo šele v poslednjem času. Toda če bi taki in njim podobni ljudje vsaj malo pomislili, koliko truda in znoja so vložili naši delovni ljudje za napravo teh izdelkov, da bomo končno neodvisni od tujine lahko dali našim ljudem lastne produkte — in če bi ti mladi, naduti ljudje pomislili, da ni vse zlato, kar se svetli, in da je naš izdelek napravljen doma, kar mnogo velja, potem ne bi zahtevali uvoženega blaga.

Takih in podobnih primerov je med nami še na cente, vidimo jih na raznih krajih in narazličnejših oblikah. Moramo jih grajati, kjerkoli se pojavljajo, ker so tuji našemu času in našemu hotenju, ker je v nasprotju s pojmovanjem in hotenjem našega delovnega človeka, v nasprotju v prvi vrsti z revolucionarno zavestjo našega rudarja.

ZAKONSKE SLADKOSTI

»Ali si v svojem dolgoletnem zakonu opazila pri svojem možu kakšno spremembo?«

»O pač! Ko je bil moj mož še mlad, mi je vedno govoril o svojem srcu. Danes pa ne govori drugega kot o svojih ledvicah!«

VZDIH

Zakonec: »Bili astronom, je pravzaprav sijajen poklic. Če hočeš iti zvečer z doma, rečeš kratkoma svoji ženi — da greš opazovat kakšno zvezdo.«

KARAMBOL

»Meni pripovedujete, prijatelj? Vi ste krivi. Jaz že dvajset let vozim avto.«

»Jaz pa že 70 let peščim.«

IZBIRA — IZBIRA — IZBIRA — IZBIRA

Vse, kar ti srce poželi, lahko dobiš vsak dan v poslovalnicah trgovskega podjetja

„IZBIRA“ - Trbovlje

Od 1. januarja 1954 dalje so v sestavu trgovskega podjetja »IZBIRA« sledeče poslovalnice:

POSLOVALNICA »NA TEREZIJI« (Požun)
POSLOVALNICA »POD TEREZIJO« (pri Radeju)
POSLOVALNICA »NA NJIVI« (pri Dežmanu, špecerija)
POSLOVALNICA »NA NJIVI« (pri Pašu, manufaktura)
POSLOVALNICA »PRI ROZMANU« (Trbovlje II)

Zlasti opozarjamo na trgovino »Pod TEREZIJO« (pri Radeju), kjer je poslovalnica na novo založena z vsemi vrstami blaga, pohištvo in drugim. Dobiš pač vse, kar potrebuješ. Prav tako »PRI PAŠU«. V poslovalnicah »IZBIRE« lahko kupiš sedaj vse poceni in dobro. Z nakupovanjem »PRI IZBIRI« boš prihranil in zadovoljen boš!

NA SVIDENJE! — Vabita Vas uprava in kolektiv trgovskega podjetja »IZBIRA«

IZBIRA — IZBIRA — IZBIRA — IZBIRA